

DZIŚ W NUMERZE:

Współpraca owocuje **str. 3**

Kod intelektualistów **str. 4**

Muzyka dawna w Cieszynie **str. 5**

Stalownicy na huśtawce **str. 8**

WTOREK

23 LISTOPADA 2004

NR 135

ROCZNIK LIX

CENA 6 Kč

tel.: 558 731 766

faks: 558 740 044

info@glosludu.cz

»NOWINA« ŚWIĘTOWAŁA DWUDZIESTOLECIE

Kiedy zagra 50 smyczków

NAWSIE (db) - Łzy wzruszenia pojawiły się w niejednym oku, gdy zabrzmiało „Idom gorole...” zaśpiewane i zagrane na skrzypcach i bassetlach przez ponad 50 grąjków działającej już 20 lat kapeli „Nowina” i jej młodszych „córek” - dziecięcych kapel „Lipka” i „Torka”. Rozpoczął się koncert, który widzom, zgromadzonym w sobotnie popołudnie w sali Domu PZKO w Nawsiu, na długo pozostanie w pamięci.

Przez scenę przewinęły się wszystkie składy kapeli - od tego pierwotnego sprzed dwudziestu lat, po dzisiejszy - wraz z prymistami Jolą Filipek, Leszkiem Cienciałą, Radkiem Matusz-nym, Lenką Matuszną i Piotrem Byrtusem. Do nich nawiązali młodszy koledzy z „Lipki” oraz „Torki” (prymici Chrystian Heczko i Aleksander Wajda) wraz z zespołami tanecznymi (tancerzy „Lipki” przygotowała Gabriela Pazdera, a uroczę maluchy z „Torki” Barbara Kiedroń i Małgorzata Ożenek). Trzeba podkreślić, że również świętująca jubileusz „Nowina” od swego powstania przez kilkanaście lat była nie tylko kapelą, ale również zespołem tanecznym z bardzo bogatym dorobkiem. Założyła go i prowadziła przy jabłonkowskiej PSP Sylwia Mrózek, i jej kontynuatorki.

Z nawiejskiej sceny słowa padły tylko przy rozpoczęciu i zakończeniu programu. Jego uczestnicy wypowiedzieli się tym, co jest im najbliższe: góralskim graniem i śpiewaniem. Scenariusz opracowany przez członków zespołu (z jego współautorów wymienimy Grzegorza Stopę, R. Matusznego, P. Byrtusa) okazał się strzałem w dziesiątkę. Muzycy zmieniali się na scenie tak, jak działo się to w czasie minionych dwudziestu lat. Proste, ale niebanalnie wykonane chwytły dramaturgiczne (zrywanie kart kalendarza, dzwonek, stopniowo układany bukiet) doprowadziły resztę... I finał, w którym na scenie stanęli wszyscy - wraz z główną bohaterką wieczoru, założycielką wymienionych zespołów, Krystyną Mrózek, z jabłonkowskiej Podstawowej Szkoły Muzycznej.

ciąg dalszy na str. 2

«Kwadrans Polski» jest słuchany

OSTRAWA (mro) - Wzrosła liczba słuchaczy programu ostrawskiej rozgłośnia Czeskiego Radia w Ostrawie, w minionym tygodniu powiedział dyrektor Studia Igor Horváth, badania audytorium są przeprowadzane co kwartał, a obecnie publikowane odnoszą się do okresu od kwietnia do końca września br. Obecnie programów rozgłośni ostrawskiej słucha codziennie 57 tys. słuchaczy regionu (w minionych badaniach było to 44 tys. słuchaczy). Wytwarzano także wydłużenie czasu nadawania do 238 minut dziennie. - *Przyjemnym zaskoczeniem była dla nas wiadomość o udziale w morawo-sląskim rynku radiowym - powiedział I. Horváth, dodając, iż obecnie jego rozgłośnia ma 7,5-procentowy udział w radiowym „torcie”, jak popu-*

larnie mówi się o kołowych grafach. Jak zaznaczył dyrektor, program „Kwadrans Polski”, który rozpoczyna się o godz. 19.00 - pomimo konkurencji telewizji i głównych wydań wiadomości - utrzymuje przy głośnikach nie mniejsze audytorium, niż audycje południowe.

OBRADOWAŁ SYNOD ŚKEAW Biskupem nadal ks. V. Volný

CZ. CIESZYN (kor) - Obradujący w piątek i sobotę w Cz. Cieszynie Synod Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. przedłużył kadencję - do kolejnej sesji tego organu - do tychczasowemu zwierzchnikowi ŚKEAW, ks. bp. Vladislavovi Volnemu. Stało się tak, ponieważ w przebiegających w dwu rundach wyborach biskupa żaden z nominowanych kandydatów nie uzyskał wymaganej większości głosów. Hasłem przewodnim XXV sesji zwyczajnej Synodu, najwyższego organu ŚKEAW, były słowa z Biblii: *Nawróćcie się więc, a żyć będziecie* (Ez 18,32). Uczestnicy obrad wysłuchali m.in. sprawozdania ks. bp. V. Volnego z działalności i referat o postanowieniu ŚKEAW.

ciąg dalszy na str. 2

CHÓRALNA SOBOTA PO RAZ SZÓSTY Pieśnią do serc

SUCHA GÓRNA (sch) - Chóry śpiewały dla chórów oraz garstki „nieśpiewaczej” publiczności - tak można podsumować niejedną przegląd pieśni chóralnej na Zaolziu. Charakter śpiewania dla wernego grona słuchaczy oraz kolegów chórzystów mają również kolejne edycje górnośląskiego „Jesiennego śpiewania” pn. „Pieśnią do naszych serc”.

Nie inaczej było w sobotę w sali Domu Robotniczego, gdzie w ramach VI edycji imprezy śpiewaczej organizowanej wspólnie przez Chór Mieszany „Sucha” oraz MK PZKO w Suchej Górnjej przedstawili się trzy zespoły gości oraz tyleż miejscowych. Na pierwszy ogień poszły przedszkolaki z jesiennym repertuarem przygotowanym przez naucz. Danutę Mikulę i Jadwigę Makówkę, zaraz po nich wystąpiła szkolna „Wesoła gromada” (uczniowie 3 - 6 kl.) pod kierunkiem naucz. Renaty Rzyman. Z Polski przyjechał w tym roku chór „Zasolnica” z Gminnego Ośrodka Kultury w

Porąbce (dyr. Krzysztof Martyniak), a z bliższego i dalszego sąsiedztwa - chór „Zaolzie” z Orłowej (dyr. Urszula Odstrčil) oraz chór MK PZKO Olbrachcice (dyr. Brunon Kalina).

Szczególnie świetną formą wykazał się zamykający przegląd Chór Mieszany „Sucha”, którego pieśni dzięki blisko 40-osobowej obsadzie oraz doszlifowaniu szczegółów brzmiały mocno, melodyjnie i przekonująco.

ciąg dalszy na str. 2

Rowerem do huty

TRZYNIEC (man) - Działająca w mieście Regionalna Rada Współpracy i Rozwoju nosi się z zamiarem wybudowania magistrali rowerowej Jabłonek - Trzyniec - Cz. Cieszyn - Kocobędz. - *Ścieżka rowerowa o długości ponad 30 km ma się przyczynić nie tylko do wzrostu turystyki rowerowej - powiedział naszej gazecie Libor Koch - pracownik agencji HRAT współpracującej z pomysłodawcą. - Będzie służyła również pracownikom Huty Trzyniec, którzy do pracy jedzą na rowerach z Cz. Cieszyna i Jabłonek.*

ciąg dalszy na str. 7

Diakonie międzynarodowo

TRZYNIEC (ga) - Chrześcijańskie organizacje charytatywne z Polski, Węgier oraz założona przez Śląski Kościół Ewangelicki A.W. Diakonia Śląska (DŚ) spotkają się na trzynieckiej konferencji. Przebiegnie ona od czwartku do soboty w hotelu „Eben” w Trzyniecu. Jak poinformowała rzeczniczka DŚ Šárka Szlaurova, chodzi o pierwsze tego rodzaju spotkanie. Jego celem jest powołanie do życia Platformy Wisegradzkiej Eurodiakonii. - *W Europie istnieje tak zwana Eurodiakonia, zadaszająca diakonie w poszczególnych państwach europejskich. DŚ wspólnie z polskimi, węgierskimi oraz węgierskimi partnerkami zdecydowała o utworzeniu wspólnej platformy, żeby móc w ramach Eurodiakonii jeszcze lepiej ze sobą współpracować - powiedziała rzeczniczka Szlaurova.*

Uczestnicy konferencji odwiedzą w Trzyniecu ośrodek DŚ „Jordan” w Trzyniecu oraz warsztaty z mieszkańcami dla niepełnosprawnych „Eben” w Żukowie Górnym.

Wogoda

WTOREK - Zachmurzenie duże z możliwymi przelotnymi opadami deszczu lub wystąpieniem mżawki. Temperatura w nocy od 6 do 2 st. C, w dzień od 4 do 8 st. C.

ŚRODA - Zachmurzenie umiarkowane z rozpozgodzeniami. Możliwe przelotne opady śniegu. Temperatura w nocy od 0 do -4 st. C, w dzień od -2 do 2 st. C.

55-LECIE TEATRU NOWEGO Z UDZIAŁEM TEATRU ZNAŁ OLZY

CZ. CIESZYN/ŁÓDŹ (kor) - Aktrzy obu scen i kierownictwo Teatru Cieszyńskiego w miniony weekend wzięli udział w obchodach 55-lecia Teatru Nowego w Łodzi (pierwsza jego premiera miała miejsce 12 listopada 1949 r.). Cieszyńscy przywieźli kolegom prezent w postaci polsko-czeskiego spektaklu muzycznego „Těšínské nebo - Cieszyńskie nebe” Renaty Putzlacher i Radovana Lipusa, w reżyserii tego ostatniego.

Sobotnie przedstawienie „Nieba” było

pierwszym poza Zaolziem. - *Okazało się, że Jarek Nohavica nie miał racji mówiąc, że widzowie spoza Zaolzia nie rozumieją tej sztuki, że to*

Z »Niebem« w Łodzi

wyłącznie lokalna historia - powiedział po powrocie z Łodzi dyrektor TC, Karol Suszka. - *Sprawdziły się natomiast moje przewidywania. Publiczność świetnie się bawiła, żywo reagowała, rozumiejąc doskonale, o co chodzi. Nie*

przeszkadzał też język sztuki, chociaż na scenie mówi się nie tylko po polsku, ale i po czesku i gwarą. Łodzianie nie do końca łapali tylko niektóre sceny z typowo lokalnym kolorytem, np. krzątanie się „granicznych mrówek”.

Po doświadczeniach z Łodzi dyrekcja TC zamierza zaprezentować „Niebo” także w czeskich teatrach. W przyszłym roku powinna go obejrzeć publiczność w Pradze, Pardubicach, Hradcu Kralowem i w Zlinie.

Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki - Sieć Księgarska „MATRAS” - MK PZKO Karwina Frysztat - Biblioteka Regionalna Karwina

Wystawa Polskiej Książki

Dom PZKO Karwina Frysztat

Wystawie towarzyszy kiermasz książek

Uroczyste otwarcie 24 listopada 2004 r. o godz. 16.00
● czwartek 25 listopada 2004 r. w godz. 8.00 - 17.00
● piątek 26 listopada 2004 r. w godz. 8.00 - 17.00

ŚLĄSK CIESZYŃSKI - MAŁA OJCZYZNA W EUROPIE

Integracja w praktyce

CIESZYŃSKI CIESZYN (bag) - 0 cyklu edukacyjnym poświęconym regionalnemu dziedzictwu kultury, który zorganizowało Centrum Pedagogiczne w ramach projektu CBC Phare UE „Śląsk Cieszyński - mała ojczyzna w Europie”, pisaliśmy na naszych łamach kilkakrotnie - W ubiegły piątek 45 uczestników tego przedsięwzięcia wzięło udział w spotkaniu z ręką konsula generalnego RP w Ostrawie Andrzeja Kaczorowskiego i konsula generalnego RC w Katowicach Josefa Byrtusa zaświadczenia o absolwowaniu kursu z akredytacją MENT.

Na uroczystości obecni byli liczni goście (m.in. starosta powiatu cieszyńskiego Witold Dzierżawski, prezydent miasta Karwiny Antonin Petráš, przedstawiciele Euroregionu Śląsk Cieszyński - Śląsk Cieszyński i Śląsk Slezsko - Śląsk Cieszyński i Wielka Łańcutka i Bogdan Kasperek, delegacje instytucji i szkół. Realizacja edukacyjnej części projektu trwała osiem miesięcy, a partnerami organizacyjnymi Centrum Pedagogicznego były Muzeum Cieszyńskie oraz Muzeum Ziemi Cieszyńskiej.

Podczas zagajenia, 19 marca 2004, autorka projektu Marta Kmeť wyraziła słowami pieśni Jaroslava Nohavicy życzenie, by „przez most graniczny

jeździły tramwaje w górę i w dół”... Nie wiedziała wówczas, że symboliczny tramwaj stanie na moście za sprawą dwujęzycznego przedstawienia „Cieszyńskie nebe”, a wejście Polski i Czech do Unii Europejskiej umożliwi obalenie wieloletnich przeszkód w obustronnym ruchu osób po tym przejściu przez Olzę. W krótkim czasie wiele się zmieniło, i tak samo - właśnie dzięki realizacji projektu - wiele pozytywnych kroków udało się zrobić w kierunku wzajemnego poznania i rozpropagowania tego, co mamy sobie nawzajem do zaoferowania. Jednym z kolejnych efektów projektu np. będzie wydanie przez Centrum Pedagogiczne edukacyjnej gry planszowej dla dzieci pt. „Cieszyński Włóczykij”.

Wiele mówimy o wzajemnej integracji, wiele staramy się robić, ale to państwo pokazaliście, jak w praktyce ma to wyglądać - stwierdził konsul Kaczorowski zwracając się do 23 polskich i 22 czeskich pedagogów, którzy wspólnie przejechali w czasie zajęć 450 km, zaliczyli 75 godzin dydaktycznych, 7 całonocnych modułów zajęć i dwukrotnie aktywnie uczestniczyli w warsztatach metodycznych.

Również piątkowe spotkanie w auli Polskiego Gimnazjum w Cz.

Cieszynie poprzedzała ostatnia w tym cyklu wycieczka krajoznawcza. Uczestnicy odwiedzili Trzanowice, Żywocice i Cierlicko - miejscowości te dołączyły do wcześniej obejrzanych obu Cieszynów, Podobory, Wisły, Istebnej, Jaworzynki i do prezentowanych w trakcie cyklu regionalnych tematów (dwory i zamki, przyroda, geografia, multireligiozizm, tradycje, kuchnia, miejsca pamięci, wydarzenia i postaci historyczne...). Nic też dziwnego, że uczestnicy piątkowego zakończenia cyklu nie szczędzili słów uznania dla organizatorów za staranne przygotowanie całego przedsięwzięcia. Pewnym utrudnieniem krytykowanym przez niektórych, okazała się dla części uczestników dwujęzyczność prowadzonych zajęć. Organizatorzy celowo nie tłumaczyli wszystkiego, bowiem zbliżenie się i zrozumienie językowe było zamierzonym efektem wspólnego uczestnictwa.

Dwujęzycznie przebiegała też uroczystość zakończenia, którą zagałi dyrektor Centrum Pedagogicznego Irena Kufa. W ramach podsumowania Ondřej Šimik, student Uniwersytetu Ostrawskiego, zapoznał zebranych z wynikami sondażu przeprowadzonego wśród 179 uczniów szkół podstawowych w Polsce i Czechach, w tym także 35 uczniów naszych polskich szkół w RC. Na pytanie, czy

Certyfikaty polskim pedagogom wręczał konsul generalny RC w Katowicach Josef Byrtus, zaś czeskim konsul generalny RP w Ostrawie Andrzej Kaczorowski. Fot. BARBARA GLAC

dzieci są zainteresowane nauką o swoim regionie, większość anonimowych ankietowanych odpowiadała pozytywnie.

Marta Kmeť zaprezentowała roboczą wersję gry stworzonej w celu urozmaicenia zajęć szkolnych i zainteresowania uczniów poszukiwaniem legend, poznawaniem historii i przyrody, ciekawych miejsc najbliższej sery. W przygotowaniu gry brało udział 16 lektorów i 4 metodyków. Kolorową mapkę opracowała graficznie Darina Krygiel, zaś teksty w formie wierszyków stworzyła Lucyna Przeczek-Waszkowa oraz Alena Hasáková. Książeczka z uwagami metodycznymi, autorstwa Barbary Kubiczek, powinna uzupełnić całość wiedzy zdobytej przez pedagogów w ramach projektu.

Ponadto uczniowie w Polsce już dziś korzystać mogą z pięknie wydanych podręczników do nauki o regionie. Czeskim uczniom poszerzenie wiedzy na ten temat umożliwi w znacznym stopniu nowy program nauczania, który wejdzie w życie od 1 stycznia przyszłego roku. Przewiduje on w ramach zajęć „Człowiek i jego świat” m.in. bardziej dogłębne pozyskiwanie informacji o otoczeniu, o regionie.

Miłym akcentem uroczystości podsumowania projektu i wręczenia certyfikatów były popisy muzyczne kapeli „Wałasi” z Istebnej i Kompanii Osób Prywatnych „Amici Cantionis Antique”. Wszyscy uczestnicy otrzymali też wydaną przez Centrum Pedagogiczne książkę Franciszka Balona „Spotkania z przyrodą”.

Nasi lekarze w słowniku

Ukazał się trzeci tom „Słownika biograficznego lekarzy i farmaceutów ofiar drugiej wojny światowej” autorstwa Jana Bohdana Glińskiego, który wydała polska Naczelna Izba Lekarska w Wydawnictwie Medycznym Urban & Partner. Pośród 1023 biogramów znalazły się trzy sylwetki zaolziańskich Polaków: Fryderyka Latoszyńskiego, Alojzego Niedoby i Karola Szwieczka.

Dane do tych trzech haseł autor zaczerpnął, o czym informuje w przypisach, m.in. z książki „Dr Olszak i jego następcy” J. Słowika, T. Hławiczki i K. Santarusa, którą w roku 1999 wydało Polskie Towarzystwo Medyczne w RC w Wydawnictwie SAK.

Oto fragmenty biogramów naszych lekarzy. A. Niedoba ur. w 1913 w Jabłonkowie, w 1933 ukończył Polskie Gim. w Orłowej. Studiował med. w Brnie. W czasie wojny był w więzieniach hitlerowskich, po których nabył się ciężkiej choroby (psychicznej?) i zmarł w 1945 w wieku 32 lat. F. Latoszyński ur. w 1915 w Trzyńcu, zamieszkały w Wędrzynie. Uczęszczał do Polskiego Gim. w Orłowej. W czasie wojny był czł. organizacji konspiracyjnej „Mgra Mrózka w Wędrzynie”, pseudonim „Fonsiek”. Aresztowany przez Niemców, skazany na karę śmierci i ścięty 11 VIII 1944 w Halle nad Saale. Według innych źródeł rozstrzelany w Niemczech. Zginął w wieku 29 lat. Według Józefa Burka - członek AK, pseudonim „Mały”. K. Szwieczek ur. w 1918 we Frysztacie, student medycyny. Uczęszczał do Polskiego Gim. w Orłowej, Studiował med. w Pradze. Według zapisków J. Mazurka - student UJ w Krakowie. W czasie wojny przymusowo wcielony do wojska niemieckiego, poległ w 1944 na froncie wschodnim w Opoczce pod Pskowem. Jego brat Henryk, ur. 1921 we Frysztacie, poległ jako harcerz 6 IX 1939 w wojnie obronnej.

Pierwszy tom „Słownika biograficznego lekarzy i farmaceutów ofiar drugiej wojny światowej” ukazał się w 1997 roku i obejmował 1103 biogramy, drugi (1130 biogramów) jest z roku 1999. Autor przystąpił do opracowania biogramów do czwartego tomu. (s)

W Domu Seniora jest wesoło

CZESKI CIESZYN (bag) - Współpraca transgraniczna rozwija się pomyślnie także między ośrodkami opieki społecznej. Pod koniec ubiegłego tygodnia odbyła się w budynku Domu Seniora w Czeskim Cieszynie przedświąteczna wystawa rękodzieła. Swoje prace zaprezentowali nie tylko mieszkańcy tej placówki, ale też klienci Centrum dla Seniorów w Sibicy, Śląskiej Diakonii i Caritasu Cz. Cieszyn, podobnych ośrodków z Ligotki Kameralnej, Trzyńca, miejscowości Odry i Nová Horka oraz polskich instytucji: Powiatowego Domu Pomocy Społecznej „Pogoda Jesień” w Cieszynie i Miejskiego Domu Spokojnej Starości w Ustroniu. Zwiedzający zachwycali się misternie wykonanymi haftami, pracami ceramicznymi, ręcznie wykonanymi kartkami świątecznymi czy stroikami. Pomysłowe robótki ręczne można było także kupić.

Jak podkreślił dyrektor Domu Seniora inż. Janusz Foltyn, wystawa miała na celu nie tylko prezentację umiejętności osób niepełnosprawnych i starszych, ale też podkreślenie faktu, że nie żyją oni poza obrębem społeczeństwa, ale w pełni integrują się z innymi.

Kilka dni wcześniej czesko-cieszyński ośrodek otworzył Senior Internet Euroklub. Od stycznia powinno ruszyć lekcje, a przyswojenie sobie pracy z komputerem ma ułatwić seniorom kontakty z rodziną żyjącą za granicą oraz umożli-

wić chatowanie z zaprzyjaźnionymi osobami z innych ośrodków. Projekt przygotowany wspólnie z Domem Pomocy Społecznej w Cieszynie i stowarzyszeniem obywatelskim Trianon nie zyskał

co prawda poparcia, ale pomysł mimo to udało się wprowadzić w życie.

W okresie przedświątecznym zaplanowano jeszcze koncert „Zespołu, którego nie ma” z Polski i tradycyjną wigilię. Jak co miesiąc mieszkańcy spotkają się też razem na uroczystościach urodzinowych przy dźwiękach akordeonu.

W Domu Emeryta w Czeskim Cieszynie tętni życie. Wystawa połączona ze sprzedażą wprowadziła zwiedzających w prawdziwie świąteczny nastrój.

BARBARA GLAC

Prace pensjonariuszy domów opieki społecznej wzbudziły szczerze zainteresowanie publiczności. Fot. BARBARA GLAC

Oldboya

FELIETON WŁADYSŁAWA SIKORY

Adwent to w liturgii katolickiej czterotygodniowy okres przed świętem Bożego Narodzenia, okres tradycyjnie barwny i promienny, zachęcający naród do zapewnienia sobie choinki ze stajenką oraz prezentów wigilijnych. Za mało i za krótko jak na aktualny wolny rynek? Czy ów wolny rynek znacznie wypierać stary świąteczny obyczaj? Świętowanie oto przetrada nam się w reklamę. Denerwują się ludzie, martwi się telewizja, lecz „dzwignia handlu” nie popuści. Święta Bożego Narodzenia oznaczają powrót zimy, przyszyły się od adwentowej zieleni choinek na świąteczny. Tegoroczne

z Gamiung w Dolnej Austrii. Brytyjczycy natomiast przygotowali dla swoich pań na Gwiazdkę specjalne kupony uprawniające do powiększenia biustu, do likwidowania zmarszczek czy do poprawiania kształtu warg i nosa. Ceny tu zróżnicowane, od 50 do 1 000 funtów szterlingów... Prasa czeska zaś gna nas do zapewniania sobie prezentów świątecznych drogą internetową. W ogóle, najbardziej pomysłowe w Czechach okazują się tutaj firmy telefonii komórkowej. Kwestia, czy aby wszystkim im zaufać?

Mnie intryguje w mieście balonowy św. Mikołaj, podziwiałem przy okazji. Przybył w święto państwowo, 17 listopada, potem schronił się przed melancholijnym deszczem w jednym z sklepów na rynek. W czwartek znowu wylazł na zewnątrz. Niech mu będzie, byle do św. Mikołaja! Skoro już wspominałem owo święto państwowe, ucieszyło mnie, że pranie przylgnęli do niego, nie zapomnieli swej trasy Narodowej.

Tym bardziej pragnę, by Święta Bożonarodzeniowe przychodziły jak dawniej. By zaśnieżone sły od lasu przez dziedziń, zwiastując Nowy Rok z Nadzieją i Spełnieniem.

Adwent w przyspieszeniu

szaleństwa godowe wszak rozpoczęły się już na przełomie października i listopada: „udęlejte si Ježíška už dnes!” - czytaliśmy w dziennikach - „...více, Ježíšku, více...”, wraz z ostrzeżeniami, że wiele z prezentów, zwłaszcza elektrycznych, stanowi niestety zagrożenie życia! Zamiast cieszyć się Świętami, mamy się zatem niepokoić? No i stosować się do życzeń handlowców? Coś tu chyba nie gra!

Wystawa w Jesenep pod Zlinem sugeruje miodowo-mielankowe odcienie świąteczne - czytamy w naszej gazecie, pierwsze drzewo wigilijne zaś stanęło na wieleńskim Rauthausplatzu i jest stuletnią choinką

Prosz do prosza

Ile w Beskidach kosztuje białe szaleństwo?

Pierwszy śnieg po ośmiomiesięcznej przerwie to dla amatorów narciarstwa ostatni moment, by dokonać przeglądu ekwipunku narciarskiego i zaplanować na najbliższe miesiące wyższe wydatki w rubryce „sport i rekreacja”. Wiadomo, jakkolwiek narciarstwo nie jest hobby dla nielicznych wybranych (na kursy narciarskie od lat nasza młodzież wyjeżdża już w podstawówce, po czym następuje ciąg dalszy w szkole średniej), nie jest też sportem tanim. Kto zamierza bowiem przynajmniej raz w tygodniu spędzić z rodziną dzień na nartach, śmiało może co miesiąc od 4 tys. do 6 tys. koron spisać na straty.

DLACZEGO AŻ TYLE?

Rachunek jest prosty. A jako przykład niechaj posłuży nam najbliższa, bo beskidzka oferta narciarska. Mając na uwadze, że przeciętny nasz Czytelnik może mieszkać zarówno w Orłowej, jak i w Jabłonkowie, nie sposób szczególnie ośrodki narciarskie uszeregować według tego, gdzie one się znajdują. Podajemy je więc w kolejności alfabetycznej.

BILA

Ośrodek „Ski Witkowice” Bila cieszy się chyba największym zainteresowaniem mediów. Reporterzy telewizyjni zatrzymują się tutaj nie bez powodów. Bila z roku na rok staje się bowiem coraz nowocześniejszym ośrodkiem sportów zimowych z coraz szerszą ofertą nartostrad oraz z nowymi pomysłami na przyszłość. W tym roku po otwarciu kolejnej nartostrady narciarze mają do wyboru kilka tras zróżnicowanych co do długości, nachylenia oraz stopnia trudności – od nartostrady liczącej 950 m i różnicą poziomów 250 m po krótkie, łagodne trasy dla dzieci i początkujących.

Cena całodziennego karnetu wynosi 400 Kc dla dorosłego oraz 300 Kc dla dzieci do 12 lat. Za jeden dzień białego szaleństwa rodzina z dwójką dzieci zapłaci tu 1400 Kc.

ŁOMNA DOLNA – ARMADA

Do ośrodka „Armada” nie sposób nie trafić. Po skręceniu w Jabłonkowie do Łomnej Dolnej oraz po przejechaniu zaledwie kilku kilometrów łatwo zauważymy go po lewej stronie drogi. Tutejszą nartostradę warto wszystkim polecić ze względu na krótkie kolejki (w ub. sezonie nawet w soboty), nowy dwuosobowy wyciąg narciarski oraz niezłe parametry nartostrady – 860 m długości oraz 185 m różnicy poziomów. Nowością tego sezonu jest sztuczne oświetlenie stoku, czyli możliwość wieczornego zsusowania.

Cena całodziennego karnetu – 360 Kc dla osoby dorosłej oraz 240 Kc dla dziecka do 13 lat. Bilet rodzinny dla dwóch dorosłych z dwójką dzieci kosztuje 930 Kc. Właściciele wyciągu oferują również okolicznościowe obniżki cen karnetów. W minionym sezonie w ostatni weekend stycznia obejmowały one dzieci z celującym świadectwem półrocznym, w walentynkową sobotę – zakochane pary, a z okazji Święta Kobiet – panie i dziewczęta.

MOSTY K. JABŁONKOWA

Najnowocześniejszym ośrodkiem sportów zimowych w Beskidach Cieszyńskich są bez wątpienia Mosty. W tym sezonie czynne tu będą cztery wyciągi narciarskie, tor saneczkowy oraz oświetlona trasa do biegów narciarskich. Najdłuższa nartostrada wynosi 800 m, najbardziej stroma (z bardzo dobrym sztucznym oświetleniem) ma 650 m długości oraz 150 m różnicy poziomów.

W odróżnieniu od minionego sezonu w nadchodzącym korzystać będzie można z wszystkich wyciągów za okazaniem jednego karnetu. Cena całodziennego karnetu dla osoby dorosłej wynosi 350 Kc, dla dziecka do lat 12 – 250 Kc. Bilet rodzinny dla rodziców z dwójką dzieci wychodzi na 990 Kc. Ośrodek oferuje również bilety rodzinne dla rodziców z jedną pociechą lub trójką.

RZĘKA

Dla mieszkańców Hawierzowa i okolic to najbliższym położonym ośrodkiem narciarskim. Na dojazd wystarczy zaledwie pół godziny, a pełnia wrażeń mrowiana. „Ski-areal” Rzęka oferuje dwie nartostrady o bardzo odmiennych warunkach. Pierwsza, bliżej położona centrum wioski, liczy raptem 380 m. Z uwagi na łagodne nachylenie stoku idealna jest dla rodzin z małymi dziećmi, a z uwagi na sztuczne oświetlenie – dla miłośników narciarstwa przy blasku księżycy. Druga nartostrada nie ma w Beskidach sobie równych. Oferuje bowiem najdłuższą trasę w niełatwym terenie. 1300 m długości oraz 390 m różnicy poziomów zadowolony nawet najbardziej wybrednych narciarzy. Minusem jest bardzo wolno poruszający się wyciąg, w rezultacie czego w weekendy można trafić na długie kolejki.

Cena karnetu całodziennego obejmującego obydwie wyciągi wynosi 280 Kc dla dorosłego oraz 200 Kc dla dziecka do 12 lat. Rodzina z dwójką dzieci wyda tu 960 Kc dziennie. Tylko na mały wyciąg można kupić osobno tańszy karnet. Po drodze z kierunku od Hawierzowa można zatrzymać się na oświetlonym stoku w Trzaniowicach, który jest idealny dla tych, którzy dopiero co stawiają pierwsze kroki na nartach.

FOT. MAREK SANTARIUS

WIELKI POŁÓM – SEWERKA

Sewerka, na którą dojeżdża się serpentynami przez las z Łomnej Dolnej (warto zabrać łańcuchy śnieżne), od lat cieszy się dobrą sławą jako stok, który ma charakterystyczną atmosferę. Większy wyciąg wywozi narciarzy aż na sam grzebień Beskidów, co w słoneczny dzień pozwala podziwiać okolicę, w mglisty zaś sprawia, że górną partię stoku trzeba pokonać niemalże na oślep. Nartostrada należy do tych dłuższych – 1270 m, a gdyby nie fakt, że ostatni odcinek jest bardzo łagodny, śmiało mogłaby konkurować z Rzeką również co do stopnia nachylenia (różnica poziomów 291 m). Całodzienny karnet kosztuje tu 350 Kc, a obejmuje również mały wyciąg w dolnej części stoku. Dzieci do lat 12 lub do 140 cm wzrostu płacą 250 Kc, czterosobowa rodzina wyda tu 1200 Kc.

BEATA SCHÖNWALD

Z PROF. JANEM MALICKIM O PAREMIOLOGII, CZYLI NAUCE O PRZYSŁOWIACH

Kod intelektualistów

Jan Malicki, profesor Uniwersytetu Śląskiego, literaturoznawca epoki renesansu i baroku w Polsce, stojący na czele Biblioteki Śląskiej w Katowicach był gościem II Międzynarodowej Konferencji Paremiologicznej zorganizowanej przez Katedrę Sławiastyki Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Ostrawskiego.

Przy tej okazji nasza redakcja zadała mu parę pytań.

Mówi się, że przysłowia są mądrością narodów. Nie małe znaczenie w ich tworzeniu i przechowywaniu w pamięci narodowej odgrywa literatura. Jak to się przejawia?

To niezwykle ważne pytanie. Obejmuje ono bowiem cały wielki problem kultury literackiej wszystkich krajów europejskich, nie tylko Polski, Czech, Słowiańszczyzny, Europy. Człowiek ma to do siebie, że próbuje zawsze bardzo zwięźle uogólnić swoje doświadczenia. To jest pierwszy etap. Drugi etap, to nadawanie znaczeń uniwersalnych i następna intelektualizacja powstałej złotej

Potem upowszechniał przysłowia Wacław Potocki. Jego „Moralia” wydane w 1688–96 oparte zostały na zbiorze łacińskich przysłów „Adagia” Erazma z Rotterdamu. Jednak Potocki, szlachcic z Podgórze, który niewiele mógł powiedzieć o wielkiej kulturze, próbował przejąć przysłowia i dobudować je anegdotą, scenką, żartem.

Jego zbiór przysłów to dokument ówczesnego życia wykorzystujący jednocześnie przysłowia do innych celów, przykładowo do tworzenia fabuł, opowieści o życiu ludzkim. Na przykład w „Stary pies szczeka” – pod tym przysłowiem snuje opowieść z zupełnie innej sfery. Opowiada o

Prof. Jan Malicki zabiera głos.

Fot. MARTYNA RADŁOWSKA-OBRSNIK

myśli. Kolejnym etapem jest jej zapisanie. W momencie, kiedy człowiek zapisuje tekst, wtedy słowa nabierają innej wartości stając się motywem obiegowym przez fakt utrwalenia włączonym w inne prądy kulturowe. Śmiem twierdzić, że z takim mechanizmem tworzenia przysłów mieliśmy do czynienia od początku. Potem dopiero tworzone zbiory przysłów oraz je komentowano.

A konkretnie?

Od czasów starożytnych. Zachowały się zbiory przysłów, jak „Antologia palatyńska”, w której pojawiły się komentarze do przysłów. W średniowieczu niesłychaną popularnością cieszyły się „Wypisy z Pism Ojców Kościoła”. Były wykorzystywane w tzw. kazaniach patrystycznych. Brano myśl ojca Kościoła i omawiano, analizowano na kazaniach. Potem pojawiły się kazania uczonych – myśl była ważna, ale obudowana już całym wykładem scholastycznym. Potem przyszedł renesans, w którym wyspecjalizowano się wręcz w zbiorach przysłów.

Oczywiście takich zbiorów było bardzo dużo. Dla mnie jednym z najważniejszych jest zbiór Erazma z Rotterdamu, który pod koniec XV stulecia uogólnił wszystkie myśli, którymi posługiwali się starożytni. Jeśli usłyszysz „Człowiek Boże Igrzysko” – to od razu wskazujemy z jednej strony na Williama Szekspira a z drugiej na Jana Kochanowskiego, ale w gruncie rzeczy przecież mamy do czynienia z uogólnieniem z czasów starożytnych. Właśnie na początku XVI wieku ten rodzaj wiedzy bardzo się upowszechnił. U Jana Kochanowskiego spotkamy utwory, które są rodzajem takich zbiorów przysłów. Mają różne pochodzenie i ludowe, czyli najbliższe wielkiemu Janowi, i uniwersalno-europejskie, nawiązujące do dorobku Erazma z Rotterdamu. Potem te zbiory przysłów będą funkcjonować jako samoistne dokumenty. W Polsce mamy taki pierwszy zbiór 1800 przysłów wydany przez Salomona Rysińskiego w 1618 roku. pn. „Przypowieści polskie”. To był zbiór, który zrobił wielką karierę w kulturze literackiej.

życiu człowieka starego, który odrzucony przez ogół spogląda z boku na to, co jest ważne dla jednostki.

Po opowieściach następnym etapem rozwoju wiedzy o przysłowia była eksploracja. Wiek XIX to przecież wielkie wyprawy w lud w poszukiwaniu przysłów, nie tylko na terenach polskich, ale i śląskich. Chociażby działalność Józefa Lompy, budziela narodowego na Górnym Śląsku. Lompa zebrał olbrzymią liczbę przysłów, które do dnia dzisiejszego leżą w rękopisach. Marzy mi się, by kiedyś jego zbiory przysłów opublikować.

Uogólnione doświadczenie społeczne.

Tak, ale z drugiej strony przysłowia, to także kształtowanie poglądów rzutujących na widzenie świata, nawet w już zmienionych warunkach. Przysłowia mają wielką inercję...

Inaczej być nie może. Z jednej strony posługiwanie się przysłowiem wskazuje na swoistą erudycję człowieka, jego błyskotliwość, giętkość myśli, co jest przejawem tzw. głębokiej inteligencji. Ale z drugiej strony przysłowia pozwalają osadzić te doświadczenia w innej rzeczywistości w tradycji, tego co stałe, powtarzalne, co się już pojawia od wieków.

Czemu współczesny człowiek stroni od stosowania przysłów?

Problem cały z przysłowiami polega na tym, że w powszechnej opinii są nazbyt kojarzone z kulturą ludową. A przysłowia są domeną ludzi myślących. I – to jest dla mnie najważniejszym – ich atutem.

Jak to się dzieje, że jedne sformułowania stają się przysłowiami, a inne nie?

Mechanizm jest to fascynujący. Przykładowo są pewne wyrażenia i zwroty, które pojawiają się w związku z wydarzeniami historycznymi. 24 stycznia 1588 roku była bitwa pod Byczyną. Kto dziś pamięta, że Jan Zamojski pod Byczyną zgębnął i wziął do niewoli jakiegoś księcia austriackiego, pretendenta do tronu polskiego? Minęło wiele lat. Mniej więcej w roku 1688 spotykamy już przysłowie: „Więcej Maksymilian stracił pod Byczyną”. Nikt nie będzie

pamiętał o Maksymilianie i Byczyną, ale każdy będzie to utożsamiał z sytuacją uniwersalną.

Wydaje się, że są ludzie, którzy mają smykałkę do przysłowiotwórstwa?

Obserwujemy ją u ludzi o bogatym języku, nawet jeśli on łamie konwencje, to tworzy jednak pewien swój zasób wypowiedzi, który zaczyna z swoim życiem. Dla mnie wulkanem złotych myśli jest Lech Wałęsa, cokolwiek powie, staje się zwrotem przysłowiowym...

„Nie otake Polskę nam chodzilo”.

Właśnie „otake”. W dziejach ludzkości było multum takich wypowiedzi. Najbarwniejszą postacią związaną z przysłowiami polskimi był zdecydowanie Aleksander Fredro. W swoich komediach budował całe systemy przysłów. Dotychczas z zachwytem patrzyliśmy nie tylko na „Zemstę”, a na „Trzy po trzy”. Barwnie i zwięźle Fredro potrafił określić pewien stan sytuacji. Celnie uchwycił zwięzłość

Na czym polegał sukces powiedzonego Fredry?

Na nieprzeciętnej kondensacji myśli. Jeżeli myśl i słowo oddziaływały kontrastowo to rodziły wystrzałowe przysłowie.

Młode pokolenie albo nie ma dostępu do źródeł przysłów albo pokoleń ojców nie za bardzo je powtarzało. Faktem, że zasób przysłów w powszechnym użyciu jest dość ograniczony.

Minęła moda na posługiwanie przysłowiami. Szkoda, bo z tym bardzo upadła ekspresja i barwność słowa. Nasz sposób wypowiedzi nie jest już epopeiczny, z szeroko otoczeniem. Stał się epigramatyczny zwięźle, krótki, prosty, bez barw. Czeka nas w tym sms-y, rozmowy telefoniczne i komunikacja internetowa. Funkcja ekspresyjna nie jest już lewność, barwność, lecz zwięźle, prostota i umiar. To jest początek goś, co może okazać się zabójczą całej naszej kultury.

Nie tylko to. Mamą do czynienia z cywilizacją obrazkową.

Tak i co gorsze, nikt nie opisuje obrazka. My dostrzegamy, przyjmujemy go, ale nie przetwarzamy go, analizujemy. I to jest niebezpieczeństwo. Wraz ze swoimi studentami robi doświadczenia. Oglądaliśmy film przyciągało wzrok? Tylko pierwszy plan i tylko losy głównego bohatera. Całe otoczenie było dla oglądającego nieważne. Zabrakło spojrzenia na niego – holistycznego. To zubaża o wieka. To dla kultury jest zło.

Czy można powiedzieć, że człowiek, który kultywuje tradycje przysłów, przeciwstawia się upadkowi kultury?

Oczywiście, że tak. Czytać książki, ćwiczyć swoją wyobraźnię, percepcję. To sprzyja dookreśleniu rzeczywistości za pomocą przysłów, barwniejszego odbierania i wyrażania.

To jest uzyskiwanie tej samej np. sms-y zwięzłości, ale w jej inny, ekspresyjny sposób. Przysłów i jego kontekst jest jasny tak nadawcy, jak i dla odbiorcy. Kształt je się kod.

To przypomina mi scenę z filmu francuskiego „Amelia z Montmartre” w której sprawdzanie charakteru chłopaka odbywa się za pomocą testu z przysłów.

Tak, to swoiste „zestrojenie fal”. Jeśli nie należysz do mojego kręgu kulturowego, to nie będziesz znał moich przysłów. Wtedy pozostaje „Śpieć sobie a Muzom”.

Co przyniosł Panu udział w ostrawskiej konferencji paremiologicznej?

Został tu przedstawiony ogólny doświadczeń sławistów paremiologów, to, jak można spoglądać na same teksty, drobinki, przysłowia, wielką przyjemnością uczestniczenia w konferencji, która potwierdziła, że paremiologia to wielka i dyscyplinarna nauka.

Dziękuję za rozmowę.

MARTYNA RADŁOWSKA-OBRSNIK

Jeśli zapomnisz,
kim naprawdę
jesteś,
zostaniesz
pokonany.
Sarka Baborovská

Memiotoła

DODATEK KULTURALNO-ARTYSTYCZNY

Redakcja Kazimierz Kaszper ♦ Materiały prosimy przesyłać pod adresem GL lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz ♦ Numer zamknięto 19. 11. 2004.

POLECAMY ● POLECAMY ● POLECAMY ● POLECAMY ● POLECAMY ● Muzyka Dawna w Cieszynie

W niedzielę 21 bm. koncertem Julii Sukupowej (flet) i Edity Keglerowej (klawesyn) rozpoczął się w foyer Teatru im. A. Mickiewicza w Cieszynie festiwal „Muzyka Dawna w Cieszynie”. Koncert inauguracyjny z udziałem artystów z RC doszedł do skutku dzięki współpracy głównego organizatora imprezy, Cieszyńskiego Towarzystwa Muzycznego, z czesko-cieszyńskim Ośrodkiem Kultury „Strzelnica”.

Wczoraj, 22. 11., w nowej sali koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej na Zamku w Cieszynie odbył się wykład Anny Bywalec-Fojcik na temat instrumentarium barokowego oraz koncert Barbary Adamczyk (klawesyn). Jutro, 24. 11. o godz. 18.00 w kościele ewangelickim „Na Niwach” w Cz. Cieszynie będzie można wysłuchać Jana Tomasza Adamusa (organy), w sobotę 27. 11. o godz. 18.00 w kościele ewangelickim „Na Niwach” w Cz. Cieszynie Karolina Brachman (sopran) i Christoph Barth (lutnia), a w niedzielę 28. 11. o godz. 18.00 w sali koncertowej PSM na Zamku w Cieszynie Magdaleny Mich (flet), Kazimierza Pyzika (wiola da gamba) i Marka Pilcha (klawesyn).

A. Berardiego (ca. 1630 – 1694), G. Salvatore (pocz. XVII w. – 1688), J. van Eycka (ca. 1590–1657), F. Couperina (1668 – 1733), Ch. Dieuparta (zm. ca. 1740), J. S. Bacha (1685 – 1750), J. J. Frobergera (1616–1667), J. P. Sweelincka (1562–1621), L. Couperina (ca. 1626–1661), A. Forqueray'a (1671–1745) i W. A. Mozarta (1756–1791).

Nowa muzyka dawna

Określenie „muzyka dawna”, zwykle kojarzone z przedziałem czasowym pomiędzy średniowieczem i barokiem, odsyła nas w historyczną przeszłość. Z kolei wykonawstwo i odbiór muzyki dawnej to nasza teraźniejszość. Dla ludzi cywilizacji, współczesności i techniki codziennie wzbogacanych nowymi wynalazkami, może oznaczać obie przeciwstawne kategorie: przeszłość – nowość; zabytku – odkrycia czegoś nieznanego.

Kiedy „dawni” twórcy pisali swoją muzykę, spełniała ona kryterium nowości; tylko muzyka nowa, nieznaną i zarazem zaskakującą cieszyła się uznaniem odbiorców. Życie muzyczne opierało się na twórczości teraźniejszej. Dzisiejsze życie koncertowe opiera się na muzyce z przeszłości; muzyka współczesna nam nie wystarcza do tego stopnia, że pod pojęciem muzyki rozumiemy często wyłącznie sztukę dźwięków epok wcześniejszych. W historii muzyki jest to sytuacja, która nigdy wcześniej nie istniała.

Muzyka dawna, pisana w epokach minionych, jest dla nas nowa, nieod-

gadniona. Pozbawieni jesteśmy ówczesnej perspektywy i kontekstu kulturalnego, nawet jeśli dziś wykonujemy utwory Bacha, Vivaldiego czy Palestriny, których twórczość znana jest każdemu melomanowi i wykonawcy. Próbuje się na chwilę przenieść się w czasie, zrozumieć ówczesną notację, przyjąć jego sposób myślenia, by znaleźć jego muzykę. Stawiamy pytania dotyczące tego co przekazuje, albo raczej nie zawiera ówczesna notacja, rozważamy funkcję i pojmowanie muzyki... Odkrywamy odmienną teorię, miejsce i stosunki wykonawcy – twórcy. Stajemy ciągle przed nowymi problemami interpretacyjnymi...

Określenie „muzyka dawna” odsyła nas w czas przeszły, jednak dźwięki, których słuchamy, są zawsze nowym odkryciem. Jest to jedna z wielu tak realnych, ponadczasowych syntez „starego i nowego”, „niegdyś i teraz”. Dla ludzi cywilizacji, współczesności i techniki powstaje możliwość odkrycia wartości tego, co już było, a co zatraciliśmy – jest dla nas nowe. Kiedyś muzyka poruszała, była wstrząsającym przeżyciem i głównym elementem życia kulturalnego, nauki, filozofii. Dziś zepchnięta na margines, działa z mniejszą siłą; podoba się lub nie przypada do gustu. „Zniesienie czasu”, jakie wiąże się z muzyką dawną to wielka szansa dla muzyki w ogóle, szansa na zrozumienie jej wyjątkowej i unikalnej siły oddziaływania. ANNA BYWALEC-FOJCIK Cieszyńskie Towarzystwo Muzyczne

WARSZAWSKIE SPOTKANIE LECHA PRZECZKA W Czeskim Centrum

W piątek 22 października odbyło się w Czeskim Centrum w Warszawie spotkanie autorskie z Lechem Przeczką. Dwujęzyczny trzyniecki pisarz i tłumacz przedstawił szeroki wachlarz zagadnień związanych z polską mniejszością narodową w Czechach oraz własną twórczością.

– Już przed jakimś czasem doszliśmy wspólnie z dyrektorką Czeskiego Centrum, Renatą Górecką, b. Miss Czechosłowacji, do wniosku, że tego rodzaju spotkanie autorskie może być ciekawą imprezą, która w odpowiedni sposób uzupełni koncepcję programową tej placówki – powiedział Przeczek. – Spotkań autorskich mam zazwyczaj około dziesięciu rocznie, praktycznie w całej Republice Czeskiej, a także w Polsce. Warszawska impreza została oczywiście przygotowana jako dwujęzyczna czesko-polska. Specjalnie dla jej potrzeb musiałem nieco zmienić scenariusz, poszerzając go o składniki poświęcone polskiej mniejszości narodowej w RC, prasie i czasopiśmie ukazującym się w języku polskim oraz polskiemu szkolnictwu na Zaolziu. Oprócz tego mówiłem o swoich początkach literackich, źródłach inspiracji artystycznej, przeczytałem a następnie także zanalizowałem cały szereg swoich wierszy oraz aforyzmów ze wszystkich siedmiu do tej pory wydanych książek. Odpowiadałem też na pytania publiczności. W spotkaniu wzięło udział również kilka uczennic XXX warszawskiego Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Śniadeckiego, które m. in. posiada przedmiot język czeski. W sumie impreza była udana, a dla mnie osobiście także bardzo ciekawa – z uwagi na to, że nie prezentuję swej twórczości literackiej w Polsce zbyt często, a w Warszawie występowałem po raz pierwszy.

Czeskie Centra to instytucje, które pod względem organizacyjnym podlegają Ministerstwu Spraw Zagranicznych. Aktualnie działają w 16 krajach świata, mając za zadanie prezentację RC za granicą przede wszystkim w dziedzinie kultury, handlu i turystyki. Warszawskie Centrum, które mieści się w budynku bezpośrednio sąsiadującym z czeską ambasadą, stara się przybliżyć Polakom kulturę czeską za pośrednictwem organizowania różnego rodzaju wystaw artystów czeskich, projekcji czeskich filmów, koncertów muzyki kameralnej, wieczorów autorskich oraz spotkań z przedstawicielami życia kulturalnego. (I-k)

HANNA RYBICKA

Ikar

Do nieba lecąc, nie słuchał ojca.
O mocy skrzydeł
śnił.

Do nieba lecąc, nie bał się końca.
Lekki jak puch, jak
pył.

W roli lotnika, ptaka, anioła,
chciał słońce objąć
w pól.

Malarz – latawiec. Nakreślić zdołał
skrzydeł swych pędzlem
linię.
W dół. (16. 11. 04)

Płacz

Płonąca wstęga
uniósł się nad światem.
Bielutkie skrzydła,
jak dwa kwitnące kwiaty.

Ja byłem
trawą,
zorzą,
cieniem.

Pod powiekami
skryłam strumienie.
Płacz. (16. 11. 04)

Przekład z czeskiego:
Hanna Rybicka

(Utwory z wyróżnionego w kategorii czeskiej zestawu wierszy nadesłanego na konkurs O Skrzydło Ikar. Zestaw składa się z 8 utworów. Autorka mieszka w Cz. Cieszynie.)

Zaolzie w sercu Płocka

Na Małej Scenie Teatru Dramatycznego im. J. Szaniawskiego w Płocku odbył się 12 bm. wieczór poetycki „Zaolzie w sercu Płocka” z udziałem Kazimierza Kaszpera, Jana Pyszki i Karola Suszki. Imprezę zorganizowało Stowarzyszenie Autorów Polskich wspólnie z Teatrem Dramatycznym im. J. Szaniawskiego, w ramach obchodów rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

Podczas trwającego 2,5 godziny programu zostały przedstawione najważniejsze zjawiska w cieszyńsko-zaolziańskiej literaturze od połowy XIX w. do czasów współczesnych. Utrzymany w konwencji gawędy wykład wygłosił K. Kaszper, wiersze recytował K. Suszka. Na za-

kończeniu własną twórczość zaprezentował J. Pyszko. Cennym uzupełnieniem montażu były osobiste refleksje Marka Mokrowieckiego, b. reżysera i aktora Sceny Polskiej, na temat fenomenu kultury zaolziańskiej. Wieczorowi towarzyszyła miniwystawa wydawnictw zaolziańskich.

Wiele wskazuje na to, że była to w tym roku najwnikliwsza i najefektywniejsza prezentacja literatury i kultury zaolziańskiej w Polsce. Do takiej oceny skłaniają zarówno zakres podjętych tematów i poziom artystycznej interpretacji poezji, jak reakcja audytorium. Zgromadzeni na widowni pisarze, artyści plastycy, fotograficy, historycy, pedagodzy, badacze i działacze kul-

tury, dziennikarze i studenci – łącznie niespełna sto osób – długo po zakończeniu zadawali wnikiwe pytania i dzielili się z gośćmi wrażeniami.

Na marginesie warto zauważyć, że z uwagi na skład prezydentów i stylistykę programu, które zostały wywiedzione z tradycji jabłonkowskiej Kawiarenki „Pod Pegazem”, płocką imprezę można włączyć w poczet Kawiarenkowych spotkań wyjazdowych. (a)

BRONISŁAW FIRLA WYSTAWIAŁ W KATOWICACH

Zaangażowanie i pasja

Od 25. 10. do 18. 11. czynna była wystawa retrospektywna malarstwa Bronisława Firli w Galerii Akwarela w katowickim Pałacu Młodzieży. Po wernisażu ukazała się w „Gazecie Wyborczej” obszerna informacja Łukasza Kałębsiaka, w której czytamy m.in.:

Firła, który w Katowicach daje nam próbkę swojego malarstwa z kilkudziesięciu lat, był przed 1989 r. malarzem niepokornym. – Można nazwać ten zestaw „Tęsknota do wolności”, bo całe życie poświęciłem temu, żeby być duchowo wolnym – deklaruje artysta. Jego obrazy, mocno przetworzone pejzaże albo całkiem abstrakcyjne kompozycje, niosą zwykle wyraźne przesłanie. Chyba łatwo się domyślić, na jaki wiatr czekają wiatraki z namalowanego w 1987 roku płótna „W oczekiwaniu na wiatr”, albo aluzją do jakiegoś systemu politycznego jest obraz „Uwięzione myśli”. Prawda, że nie każdemu spodoba się

paleta barw używana przez Firłę. Nikt nie odmówi jednak tym obrazom zaangażowania i pasji.

Pasji zresztą nigdy artyście nie brakowało. Kiedy w latach 70. pojawiły się pierwsze kserografy, Firła eksperymentował ze sztuką ksero. – Od początku lat 90., kiedy tylko było to możliwe, opanowałem komputer. Zgodnie z zasadą: ciałe do przodu – opowiada artysta. Ostatnio stworzył uroczą akwarelkę. Za pomocą komputera oczywiście.

Tekst nosi tytuł „Akwarela z komputera” i został zilustrowany obrazem „Uwięzione myśli”.

Jak informuje B. Firła, niebawem otwarta zostanie w Polsce kolejna jego wystawa. W dniach 9-14. 12. będzie on prezentował swą sztukę – także poetycką – w Nowym Sączu, w ramach przebiegającego tam Tygodnia Kultury Czeskiej. Patronat nad wystawą objął konsul generalny RC w Katowicach, Josef Byrtus. (k)

Czesko-cieszyński Festiwal Teatrów Moraw i Śląska jest imprezą znakomitą i potrzebną, chociaż przed czterema laty, kiedy zapowiadano jego pierwszą edycję, niewiele jeszcze na to wskazywało. Na dobrą sprawę, więcej czynników przemawiało przeciw jego uruchomieniu. Głównym argumentem na jego istnienie już w Cieszynie od 1990 r. Międzynarodowy Festiwal „Na Granicy”.

Teatr potrzebny

To szlandarowe, choć wyraźnie politycznie motywowane przedsięwzięcie Solidarności Polsko-Czesko-Słowackiej, wydawało się wyczerpywać do reszty zapotrzebowanie lokalnego środowiska na kontakt z Melpomeną. Ponadto festiwalu międzynarodowego, gromadzącego nad Odrą najwybitniejsze (?) realizacje sceniczne trzech sąsiednich narodów, również przemawiała zdecydowanie przeciwko powoływaniu do życia imprezy z założenia regionalnej, czyli, w domyśle, gorszej.

Tymczasem okazało się, że o ile chroniczne rozdarcie „Na Granicy” między politykę i sztukę stało się jego słabością, o tyle brak takowego w przypadku „Moraw i Śląska” – jego siłą. Koncepcja czesko-cieszyńskiego festiwalu wyrosła z autentycznej potrzeby artystycznej;

z przeświadczenia, że dzięki stałej konfrontacji dokonają twórczych zespołów działających w podobnych warunkach ekonomicznych i społecznych będzie można przyczynić się do uszlachetnienia ich linii repertuarowej, podniesienia poziomu inscenizacyjnego, zacieśnienia ich związków z lokalną, najbardziej im bliską, publicznością.

Ten zamysł – można to już dziś z czystym sumieniem powiedzieć – udało się gospodarzom festiwalu, Teatrowi Cieszyńskiemu w Cz. Cieszynie, wypełnić. Świadczą o tym ożywione, z reguły przebiegające wyznaczony limit czasowy, dyskusje po spektaklach, wypełniona do ostatniego miejsca widownia – tak jak młodzież podczas spektakli przedpołudniowych, wzbogacenie propozycji repertuarowej teatrów o elementy regionalne – co było jednym z postulatów ubiegłorocznej konferencji festiwalowej, a co w tym sezonie znalazło m.in. wyraz w realizacji „Cieszyńskiego nieba” przez obie sceny TC.

Festiwal Teatrów Moraw i Śląska okazał się najwyraźniej potrzebny, tak jak potrzebny przy określaniu naszej ludzkiej i narodowej tożsamości okazuje się być sam teatr.

K. Kaszper

Telewizja

WTOREK 23 LISTOPADA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? (mag.) 8.00 Wiadomości 8.20 Cafe serio (pr. public.) 8.30 Kawa czy herbata? (mag.) 9.05 Edi i Miś (s. anim.) 9.15 Dig i Dug (s. anim.) 9.25 Jedynecka (dla dzieci) 10.00 Sowy z Tamarack (s.) 10.25 Moda na sukces (s.) 10.50 Przygody młodego Indiany Jonesa - Przygody w rewii (film USA) 11.57 Książki na jesień (mag.) 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Tak jak w Unii (mag.) 12.45 Plebania (s.) 13.10 Klan (s.) 13.43 W-skersi (mag.) 14.00 Laboratorium (pr. naukowy) 14.25 W labiryncie (s.) 14.55 Książki na jesień (mag.) 15.00 Wiadomości 15.10 Pod słonecznym południem (s.) 16.00 W pogoni za sukcesem (dla młodzieży) 16.25 Moda na sukces (s.) 16.50 Sportowy Express 17.00 Telexpress 17.20 Polska z bocznej drogi 17.35 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (pr. muz.) 18.30 Tak, kochanie (s.) 19.00 Lippy & Messy (pr. edukacyjny) 19.05 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.05 Prosto w oczy (mag.) 20.30 Piłka nożna - Liga Mistrzów 22.55 Plus minus (pr. public.) 23.25 Wiadomości 23.40 Bogate biedactwo (film USA) 1.15 Tędy przeszła historia - Wybory. Utracone miasto (film dok.)

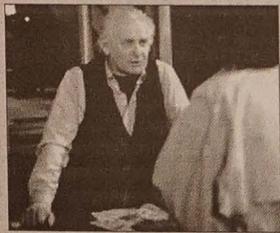
■ TVP 2

6.55 10 minut tylko dla siebie (mag.) 7.05 Na dobry początek (pr. rozryw.) 7.15 Pan Samochodzik i templariusze (s.) 7.50 Fortele Jonatana Koota (s. anim.) 8.05 Na dobre i na złe (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie (mag.) 10.10 10 minut tylko dla siebie (mag.) 10.25 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza - Smak Andaluzji (mag.) 10.50 Herbata u Tacka (pr. rozryw.) 11.40 Od przedszkola do Opola (pr. muz.) 12.10 Święta wojna (s.) 13.00 Panorama 13.20 Pojedynki na drodze (s. dok.) 13.45 Podróż do ziemi obiecanej (s.) 14.30 Gra z cieniem (teleturniej) 15.00 Złarczak tygrysi (film dok.) 16.00 Panorama 16.15 M jak miłość (s.) 17.10 Ojczyzna-polszczyzna - Morale, derby, jury (mag.) 17.25 Piękniejsza Polska (mag.) 17.50 Program lokalny 18.30 Panorama 19.05 Jeden z dziesięciu (teleturniej) 19.35 Anna Dymna - spotkajmy się (pr. rozryw.) 20.00 Panorama flesz 20.05 M jak miłość (s.) 21.00 Kulisy serialu M jak miłość 21.05 Magazyn Ekspresu Reporterów 22.00 Panorama 22.20 Biznes (pr. public.) 22.25 Sport telegram 22.45 Kocham kino - Dekalog (film pol.) 23.50 Piłka nożna - Liga Mistrzów.

DEKALOG, OSIEM

Dramat obyczajowy, 55 min. Polska 1989

TVP 2, wtorek 23. 11., godz. 22.45
Reżyseria: Krzysztof Kieslowski
Występują: Teresa Marczewska, Artur Barciś, Tadeusz Łomnicki, Marian Opania i inni.

Film ten zyskał sobie opinię jednego z najważniejszych i najlepszych w całym cyklu. Poruszająca opowieść o profesorce etyki, która w czasie okupacji odmówiła pomocy żydowskiej dziewczynie, stała się dla Kieslowskiego pretekstem do ukazania destrukcyjnej siły kłamstwa i paradoksalności ludzkiego losu. Zofia - główna bohaterka filmu, nie pomogła młodej Żydówce, gdyż nie chciała skłamać. Jednak jej niezgoda na nieprawdę była w rzeczywistości... kłamstwem, fałszywym wybiegiem, mającym ukryć niemożliwy do ujawnienia szlachetny (?) zamiar ratowania kosztem jednego istnienia wielu innych. Na tym wszakże nie koniec - niebezpieczeństwo, które miało zagrażać owej zbiorowości również okazało się fałszywe.

■ TV KATOWICE

6.50 Echa dnia (pr. public.) 7.45 Aktualności 8.00 Gramy dla Was 8.10 Schlesien Jurnal Jung (mag.) 8.45 Gość dnia 9.00 Gwiazdy Hollywoodu (s. dok.) 9.45 Mieszkać z wyobraźnią - Prowizorka (mag.) 10.05 Na drodze bezpiecznie 10.15 To jest temat 10.45 Telekurier (mag.) 11.15 Gość dnia 11.45 Rozmowy M. F. Rakowskiego 12.15 To jest temat 12.35 Para w Polskę - Chełmno, Włodawa (mag.) 13.45 Agrobiznes (mag.) 14.00 Świat (mag.) 14.45 Prosto z lasu (mag.) 15.00 Sześć milionów sekund (s.) 15.45 Jej portret 16.15 Rozmowa dnia (pr. public.) 16.45 Aktualności 17.00 Kronika miejska - Katowice 17.10 Magazyn medyczny 17.50 Relacje (pr. public.) 18.00 Aktualności 18.20 Wiadomości sportowe 18.25 Speed (pr. motor.) 19.00 Europa w zagrodzie (mag.) 19.45 Rozmowa dnia (pr. public.) 20.00 Telekurier (mag.) 20.45 Echa dnia (pr. public.) 21.10 Kurier sportowy 21.20 Studio pogoda 21.30 Kurier gospodarczy 21.45 Aktualności 21.55 Wiadomości sportowe 22.00 Porozmawiajmy (pr. public.) 22.10 Sami o sobie (mag.) 22.45 Studio pogoda 22.50 Książki z górnej półki (mag.) 22.55 To jest temat 23.10 Zamki grozy (s. dok.) 0.00 Sukces (s.)

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie (mag. muzyczny) 6.45 TV Market (mag.) 7.00 Yu-gi-oh (s. anim.) 7.30 Zbuntowany anioł (s.) 8.30 Interwencja (mag.) 8.50 Bar VIP (pr. rozryw.) 9.20 13 posterunek (s.) 10.00 Wiesio szoł (pr. rozryw.) 10.15 Bar VIP (pr. rozryw.) 10.55 Najzabawniejsze zwierzęta świata (pr. rozryw.) 11.25 Samo życie (s.) 12.05 Zbuntowany anioł (s.) 13.00 TV Market (mag.) 13.15 Twój lekarz (pr. medyczny) 13.35 Wystarczy chcieć (pr. medyczny) 13.45 Egzamin z życia (s.) 14.15 Zwariowany świat Malcolma (s.) 14.45 Rodzina zastępcza plus (s.) 15.45 Wydarzenia 16.10 Interwencja (mag.) 16.30 13 posterunek (s.) 17.10 Pierwsza miłość (s.) 17.55 Bar VIP (pr. rozryw.) 18.30 Wydarzenia 19.10 Samo życie (s.) 20.00 Bar VIP (pr. rozryw.) 20.45 Zmęczenie materiału (film USA) 23.35 Biznes Wydarzenia (pr. public.) 0.05 Nasze dzieci (pr. rozryw.) 1.05 Panienki (s.) 1.35 Aquaz music zone (mag.)

■ TVC 1

5.00 Sama w domu (mag.) 5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Czarodziejskie przedszkole 8.50 Śpiewanki 9.00 Teleranek (dla dzieci) 9.05 Klocki (dla dzieci) 9.20 W jaki sposób... (mag.) 9.45 Kalendarium (mag.) 10.00 Wiadomości 10.05 Józef i Ly (s.) 11.00 Film o filmie Wycieczka 11.25 Powtórka z koncertów adwentowych 2003 11.45 Etykieta (mag.) 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Ćwiczenie z TVC 13.40 10 wieków architektury (s. dok.) 14.00 Wiadomości 14.05 Ludzie a oceany (s. dok.) 15.00 Oczarowanie IV (s.) 16.00 Wiadomości 16.05 Czarodziejskie przedszkole (dla dzieci) 16.30 Gra o zielone (dok.) 17.00 Przyjaciele IV (s.) 17.30 AZ-kwiz (teleturniej) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Report (aktualności reg.) 18.30 Simpsonowie XIV (s.) 18.57 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości 19.35 Wydarzenia kulturalne 19.40 Prognoza pogody 19.45 Bramki, punkty, sekundy 20.00 Wiktoria i Albert 2/2 (film br.) 21.40 Czarne owce (pr. publ.) 22.05 Na tropie 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.05 Prognoza pogody 23.08 Bramki, punkty, sekundy 23.15 Poprask (mag. muz.) 23.40 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.50 Kinobox (mag.) 0.15 Program rozrywkowy 0.55 Przyjaciele IV (s.) 1.15 Allo! Allo! (s.) 1.50 Herbata dla trzech 2.25 Paszkwil (mag. kult.) 2.50 Czeskie drobności 2.55 W jaki sposób... 3.20 Vyškovec 3.35 Co mogę zrobić dla siebie 3.40 Tydzień w regionach.

■ TVC 2

5.00 Na krawędzi (pr. dys.) 5.55 Stało się... (pr. sat.) 6.10 Ćwiczenie z TVC 6.15 Wiadomości TVS 6.40 Wiadomości regionalne 7.55 Panorama 8.30 Kwartet (mag.) 9.00 Problemy rodzinne (mag.) 9.35 Magazyn chrześcijański

ski 10.10 Słowo świąteczne Milana Badala 10.20 Terra musica (mag. muz.) 11.00 Świat rekordów Guinnessa (mag.) 11.30 AZ-kwiz (teleturniej) 12.00 Euronews 13.00 Babilon 13.15 Obiektyw (mag.) 13.45 Zestaw bajkowy Edka (dla dzieci) 15.45 Królestwo dzikiej natury: Tajemnice przyrody (s. dok.) 16.15 Skarby świata (s. dok.) 16.30 Cudowny świat: Kraj sercu bliski (s. dok.) 16.55 Blok publicystyki ekologicznej 17.55 Allo! Allo! (s.) 18.30 Poprask (mag. muz.) 18.55 Wiadomości w jęz. migowym 19.00 Magazyn motoryzacyjny 19.40 Chwała zwycięzcom (s. dok.) 20.00 Na pływali z Josefem Škvoreckim (talk show) 20.25 AC Sparta Praha - Fenerbahce Istanbul (piłka nożna) 23.45 Rodzina i szkoła (mag.) 0.05 Gangsterska kronika 1/3 1.00 Zapis z posiedzenia Sejmu PRC.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Zagrożone gatunki (s. dok.) 9.05 Zaginieni (s.) 10.50 Stary (s.) 12.00 Marianna, królowa nocy (s.) 12.55 Darowane serce (s.) 13.45 Moja puszysta Walentyna (s.) 14.45 O.C. (s.) 15.35 Zachodni wiatr (s.) 16.35 Zaryzykuj! (teleturniej) 17.05 Właśnie teraz 17.15 Kobra 11 IV (s.) 18.15 Prognoza pogody 18.20 M.A.S.H. (s.) 18.50 Pálí vám to? (teleturniej) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 1 przeciwo 100 (teleturniej) 20.55 Na własne oczy 21.55 Nowa Podróżomania (mag. podr.) 22.30 Ostatni z najlepszych (film USA) 0.35 Niebezpieczna strefa (film USA) 2.45 Teletele 3.10 Program rozrywkowy 4.40 Oddział specjalny, Lipsk (s.)

■ PRIMA

8.00 Hotel Orth III (s.) 9.00 Kruche więzy (s.) 10.05 Wspaniali i bogaci (s.) 10.35 Prima jazda 11.20 Przechadzki w dzikiej naturze 11.50 Derrick (s.) 13.00 A teraz Susan II (s.) 13.30 Pan Złota Rączka (s.) 14.00 Czarodziejki V (s.) 14.55 Ostry dyżur VI (s.) 15.55 Siska III (s.) 17.05 Obwód Wolfa II (s.) 18.05 Kwiz show 18.43 Wiadomości regionalne 18.45 Prima TV 18.50 Minuty regionu 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Tescoma Prima chochla 19.45 Dzieciółki Woody (s. anim.) 19.55 Więzy rodzinne (s.) 21.05 Balirna (pr. roz.) 22.10 Szybcy i martwi (film USA) 0.10 Do rzeczy! 0.20 t-music 1.15 Szybka wygrana 2.25 Salon samochodowy 2.55 Wielkie sprawy kryminalne XX wieku III (s. dok.) 3.45 Sauna (talkshow).

ŚRODA 24 LISTOPADA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? (mag.) 8.00 Wiadomości 8.15 Cafe serio (pr. public.) 8.25 Kawa czy herbata? (mag.) 9.05 Kłasyka animacji - Bracia Lu (film anim.) 9.35 Domisie (dla dzieci) 9.55 Ania z Zielonego Wzgórza (s. anim.) 10.25 Moda na sukces (s.) 10.55 Onassis, najbogatszy człowiek świata (s.) 11.55 Książki na jesień (mag.) 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 To trzeba wiedzieć (mag.) 12.25 Po pierwsze pomysł

BŁYSK DECYZJI

Film obyczajowy, 88 min, USA 2001
TVP 1, środa 24. 11., godz. 20.30
Reżyseria: Alan Metzger
Scenariusz: Ara Watson
Występują: Mare Winningham, Felicity Huffman i inni.

Poruszająca historia opowiedziana przez telewizyjnych twórców spotkała się z dużym zainteresowaniem widzów, zwłaszcza że została zainspirowana rzeczywistymi wydarzeniami. Tę niewiarygodną opowieść napisał życie. Niewinne zdjęcia zrobione przez przyjaciółkę domu doprowadzają do rodzinnego dramatu. Sprawa ma swój epilog w sądzie. Oskarżonej niesłusznie kobiecie grozi kara długoletniego więzienia.

(mag.) 12.45 Plebania (s.) 13.10 Klan (s.) 13.41 Książki na jesień (mag.) 13.45 Wielki świat małych odkrywców - Zadbać o siebie (mag.) 14.00 Zapomniane pracownice - Introligatorstwo 14.25 W labiryncie (s.) 14.55 Książki na jesień (mag.) 15.00 Wiadomości 15.10 Bez pardonu 2 (s.) 16.00 SexEmisja (dla młodzieży) 16.25 Moda na sukces (s.) 17.00 Telexpress 17.20 Polska z bocznej drogi 17.35 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (pr. muz.) 18.30 Tak, kochanie (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.05 Prosto w oczy (mag.) 20.30 Błysk decyzji (film USA) 22.05 Miej świadomość 23.10 Wiadomości 23.20 Piłka nożna - Liga Mistrzów 0.25 Krugerandy (film pol.).

■ TVP 2

6.55 10 minut tylko dla siebie (mag.) 7.05 Na dobry początek (pr. rozryw.) 7.15 Żenatny, Rockefeller (s.) 7.40 Fortele Jonatana Koota (s. anim.) 7.50 Przygód kilka wróbla Ćwirka (s. anim.) 8.05 Na dobre i na złe (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie (mag.) 10.00 Lubię czytać (mag.) 10.15 10 minut tylko dla siebie (mag.) 10.30 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza - Smak korridy (mag.) 10.55 Pieśni ludowe i ze śpiewnika babuni (pr. muz.) 11.40 Od przedszkola do Opola (pr. muz.) 12.15 Święta wojna (s.) 13.00 Panorama 13.20 Przystanek praca (mag.) 13.30 Znaki czasu (mag.) 13.50 Podróż do ziemi obiecanej (s.) 14.40 Gra z cieniem (teleturniej) 15.05 Śpiewające fortepiany (teleturniej) 16.00 Panorama 16.15 M jak miłość (s.) 17.05 Angielski z Kevinem (pr. edukacyjny) 17.10 Ale jazda! (pr. public.) 17.40 Na drodze bezpiecznie 18.30 Panorama 19.00 Jeden z dziesięciu (teleturniej) 19.35 Telewizyjne Wiadomości Literackie (mag.) 20.00 Panorama flesz 20.05 Jaś Fasola w pokoju 426 (pr. rozryw.) 20.30 Piłka nożna - Liga Mistrzów 22.55 Panorama 23.10 Biznes (pr. public.) 23.15 Sport telegram 23.35 Śmiertelna gra (film USA).

■ TV KATOWICE

6.50 Echa dnia (pr. public.) 7.45 Aktualności 8.00 Magazyn beskidzki (mag.) 8.45 Gość dnia 9.00 Transmisja obrad Sejmu RP 16.15 Rozmowa dnia (pr. public.) 16.45 Aktualności 17.00 Magazyn beskidzki (mag.) 17.50 Drobne sprawy (mag.) 18.00 Aktualności 18.20 Wiadomości sportowe 18.25 Eurostrada 19.00 Koszykówka - Euroliga kobiet 20.00 Telekurier (mag.) 20.25 Echa dnia (pr. public.) 21.10 Kurier sportowy 21.20 Studio pogoda 21.30 Kurier gospodarczy 21.45 Aktualności 21.55 Wiadomości sportowe 22.00 Porozmawiajmy (pr. public.) 22.10 Sport w TV Katowice 22.45 Studio pogoda 22.50 Książki z górnej półki (mag.) 22.55 To jest temat 23.10 Rzymski butik (s.)

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie (mag.) 6.45 TV Market (mag.) 7.00 Zwariowany świat Malcolma (s.) 7.30 Zbuntowany anioł (s.) 8.30 Interwencja (mag.) 8.50 Bar VIP (pr. rozryw.) 9.20 13 posterunek (s.) 10.00 Wiesio szoł (pr. rozryw.) 10.15 Bar VIP (pr. rozryw.) 10.55 Najzabawniejsze zwierzęta świata (pr. rozryw.) 11.25 Samo życie (s.) 12.05 Zbuntowany anioł (s.) 13.00 TV Market (mag.) 13.15 Auto Świat (pr. motor.) 13.45 Egzamin z życia (s.) 14.15 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 14.45 Muzyczna winda (pr. rozryw.) 15.45 Wydarzenia 16.10 Interwencja (mag.) 16.30 Świat według Kiepskich (s.) 17.00 Jezioro marzeń (s.) 17.55 Bar VIP (pr. rozryw.) 18.30 Wydarzenia 19.10 Samo życie (s.) 20.00 Bar VIP (pr. rozryw.) 20.45 Amerykański Ninja (film USA) 22.50 Biznes Wydarzenia (pr. public.) 23.20 Kuba Wojewódzki (pr. rozryw.) 0.20 Fała zbrodni (s.) 1.10 Aquaz music zone (mag. muz.).

■ TVC 1

5.00 Sama w domu (mag.) 5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Czarodziejskie przedszkole (dla dzieci) 8.50 Śpiewanki 9.00 Pomagajmy sobie (mag.) 9.30 Simpsonowie XIV (s.) 9.50 Wizyta w zoo 10.00 Wiadomości 10.05 Pleśń dla Rudolfa III (s.) 11.10 Film o filmie Terminal 11.35 Auto Moto Revue (mag.) 12.00 Wiadomości

ści 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Ćwiczenie z TVC 13.40 Mieszkan sztuka jest (mag.) 14.00 Wiadomości 14.05 Program rozrywkowy 14.40 Wędrowiec i jego malarz: Libor Vokůvka (dok.) 15.00 Kiedy słońce nie pomaga (s.) 16.00 Wiadomości 16.05 Czarodziejskie przedszkole 16.10 Meduza (pr. muz.) 17.00 Przyjacie IV (s.) 17.30 AZ-kwiz (teleturniej) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Report (aktualności reg.) 18.30 Pod pokrywką (mag.) 18.57 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości 19.35 Wydarzenia kulturalne 19.40 Prognoza pogody 19.45 Bramki, punkty, sekundy 19.55 Losowanie Sportki i Szan 20.00 Bananowe rybki (talk show) 20.35 Przyjaciele X (s.) 21.05 Świat nie wyglądało (mag.) 21.25 Fajny sezon (s.) 22.50 Wydarzenia, komentarze 23.05 Prognoza pogody 23.15 Bramki, punkty, sekundy 23.15 Losowanie Sportki 23.20 Najgorszy wygrywa (talk show) 23.45 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.50 Mój się żyje mężczyznom na szalony kolach wg Jána Piroha (dok.) 0.00 Oczarowanie IV (s.) 1.10 Przyjacie IV (s.) 1.30 Moda - Ekstrawagancja Maniery (mag.) 1.55 Szczęście domowe 2.20 Mieszkanie sztuką jest 2.30 Czego może nie zauważyliście 3.00 Czas na rodzinę 4.00 Śladami... 4.30 Skarby świata 4.30 Profesja reżysera malarzem z zamiłowaniem. Fed Kaucký.

■ TVC 2

6.10 Ćwiczenie z TVC 6.15 Wiadomości TVS 6.40 Wiadomości regionalne 7.55 Panorama 8.30 Babilon (mag.) 8.45 Czeskie muzea i galerie (s. dok.) 9.00 To mnie interesuje (mag.) 9.05 Cudowny świat: Kraj sercu bliski (s. dok.) 10.00 Losy pewnego teatru, I. jednej generacji (dok.) 11.00 My jesteśmy z Estonii (pr. ed.) 11.15 Histo ciałka 11.25 Wizyta w zoo 11.30 AZ-kwiz (teleturniej) 12.00 Euronews 13.00 Blok programów ekologicznych 14.00 Gra o zielone 14.25 Safar 14.50 Game Page (mag.) 15.10 Wędrująca kamera (mag.) 15.35 Reportaż TVC 16.15 Czas na rodzinę 16.15 Babilon (mag.) 17.00 Space Shuttle (dok.) 18.00 Pomarańcza (młodzi.) 18.30 Paszkwil (mag. kult.) 18.55 Wiadomości w jęz. migowym 19.00 BK Gambrinus Brno - C. Šopron (koszykówka kobiet) 19.05 Chwała zwycięzcom 20.00 Freest motocross 20.04 20.25 PSV Eindhoven - Arsenal FC (piłka nożna) 23.00 Spór duszy z ciałem (s. dok.) 0.00 Zapis z posiedzenia Sejmu PRC.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Zagrożone gatunki (s. dok.) 9.00 M macocha jest kosmitką (film USA) 11.00 Stary (s.) 12.05 Marianna, lowa nocy (s.) 13.00 Darowane serce (s.) 13.50 Moja puszysta Walentyna (s.) 14.45 O.C. (s.) 15.40 Zachodni wiatr (s.) 16.35 Zaryzykuj! (teleturniej) 17.05 Właśnie teraz 17.20 Kobra 11 IV (s.) 18.15 Prognoza pogody 18.20 M.A.S.H. (s.) 18.50 Pálí vám to? (teleturniej) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Nakręć to! (pr. rozryw.) 20.40 Apollo 13 (film USA) 23.20 Szantaż (film USA) 1.05 Życie w ścieżce VI (s.) 3.05 Na własne oczy 3.50 Żartownisie (pr. roz.) 4.40 Oddział specjalny, Lipsk (s.)

■ PRIMA

8.00 Hotel Orth III (s.) 9.00 Kruche więzy (s.) 10.05 Wspaniali i bogaci 10.35 Prima jazda 11.15 Odkrywanie dzikiej natury (s. dok.) 11.45 Derrick (s.) 12.55 A teraz Susan II (s.) 13.30 Pan Złota Rączka (s.) 14.00 Czarodziejki V (s.) 14.55 Ostry dyżur VI (s.) 15.55 Siska III (s.) 17.05 Obwód Wolfa II (s.) 18.00 Kwiz show 18.40 Wszystkim mieszkańcom (mag.) 18.45 Prima 18.50 Minuty regionu 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Tescoma Prima chochla 19.45 Alicja i Woody (s. anim.) 19.55 Sytuacja 20.05 Wydarzenia 20.55 Pod włos (młodzi.) 21.35 Dementi (pr. roz.) 22.35 Nad Remagen (film USA) 0.40 Do czego? 0.50 Szybka wygrana 2.00 Pół na Palm Beach (s.) 2.50 Świat 2004 3.00 Wielkie sprawy kryminalne XX wieku III (s. dok.) 4.10 Sauna (talk show)

Wdzięczny aż do śmierci, a dam Ci koronę żywota.
Obj. Św. Jana 2,10
Dziś, 23 listopada, mija 50. rocznica śmierci naszego pastora
Ks. KAROLA KRZYWONIA
Z wdzięcznością i szacunkiem wspominają najbliżsi.
GL-551

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że dnia 16 listopada 2004 zmarła po ciężkiej chorobie w wieku 83 lat nasza Ukochana Mamusia, Babcia, Teściowa
śp. OLGA BUŁAWOWA
z domu Kohut, zamieszkała w Karwinie Frysztacie. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się dnia 24. 11. 2004 o godz. 15.00 z kościoła rzym. katolickiego w Karwinie Frysztacie. W smutku pogrążeni synowie Mirosław, Vladimír i córka Gerta z rodzinami.
RK-207

Go w teatrze
SCENA CZESKA - HAWIERZÓW: Graczy i jego szczęście (23, godz. 19.00).

Go w kinach
KARWINA - Centrum: Księżę i ja (23, godz. 17.45); Obcy kontra predator (23, 24, godz. 20.00); Reflex: Termina! (23, godz. 17.00); Aniołowie Apokalipsy (23, godz. 20.00); TRZYNICIEC - Kosmos: Żony ze Stepford (23, 24, godz. 17.30); Carmen (23, godz. 20.00).

Koncerty
OLBRACHCICE - MK PZKO zaprasza 27. 11. o godz. 16.00 do Domu PZKO na koncert jesienny pt. „Święto jesieni”. Wystąpią: chór „Zaolzie” z Ochłowej Lutni, zespół „Dziolchy i syny z kolonij” z PSP w Karwinie Frysztacie, chór MK PZKO „Olbrachcice”, duet wokalny-muzyczny Kryśka i Adam Pękalowie.

Go w terenie
CZ. CIESZYŃ - MK PZKO Park Sikory zaprasza 26. 11. o godz. 18.00 w salce koła w Parku A. Sikory na zebranie członkowskie. Temat - działalność oraz sprawy finansowe Koła.
HAWIERZÓW MIASTO - Klub Emerytów zaprasza na spotkanie klubowe 25. 11. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuška 2.
SKRZECZÓŃ - MK PZKO zaprasza 28. 11. o godz. 17.00 do Domu PZKO na kulinarną prelekcję Franciszka Balona pt. „Makarony nie tylko do zupy”.
K. MK PZKO zaprasza 27. 11. o godz. 17.00 do Domu PZKO na wspomnieniowe spotkanie członków Klubu Młodych z lat 60., 70., 80. ubiegłego stulecia.
KARWINA RAJ - Klub Seniora zaprasza członków i sympatyków na spotkanie 23. 11. o godz. 16.00 do Domu PZKO. Program na miejscu.
KARWINA FRYSZTAT - MK PZKO zaprasza 24. 11. o godz. 16.00 do frysztackiego Domu PZKO na zagajenie „Wystawy Polskiej Książki”. Wystawa połączona ze sprzedażą będzie otwarta w czwartek i piątek w godz. 8-17.
BŁĘDOWICE - Klub Kobiet oraz Klub Emerytów MK PZKO zaprasza na spotkanie 24. 11. o godz. 15.00 do Domu PZKO.
UWAGA - wszystkich przyjaciół i sympatyków cieskocieszyńskiego Klubu Propozycji zapraszam do zwiedzania Muzeum w Cieszynie (PZL). Spotykamy się w parku przed wejściem do muzeum 25. 11. o godz. 17.00. Proszę o punktualność.
COEXISTENTIA - Zebranie Polskiej

Kronika Rodzinna

Mateczko kochana, nad wszystko na świecie...
Z bólem w sercu podajemy do wiadomości wszystkim krewnym i znajomym, że dnia 21. 11. 2004 opuściła nas za zawsze w wieku 87 lat nasza Kochana Mama, Babcia, Prababcia, Teściowa, Ciocia, Ciozia, Szwagierka i Kuzynka
śp. EWA FILIPKOWA
z domu Wojaczek, zamieszkała w Trzyńcu. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w środę 24 listopada 2004 o godz. 14.00 w kościele katolickim w Trzyńcu. Zasmucona rodzina.
GL-555

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 20. 11. 2004 zmarła w wieku 67 lat nasza Najdroższa Siostra, Ciocia, Szwagierka i Kuzynka
śp. ANIELA CHOWAŃCOWA
Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek 26. 11. 2004 o godz. 14.00 w kościele katolickim w Karwinie-Frysztacie. Zasmucona rodzina.
RK 208

Sekcji Narodowej Ruchu Politycznego Coexistentia-Wspólnota odbędzie się 26. 11. w Cz. Cieszynie, ul. Strzelniczna 28 (siedziba ZG PZKO); godz. 15.30 (prezydium zarządu), godz. 16.00 (zarząd).

Oferty
POSZUKUJĘ OSÓB mówiących językiem czeskim oraz polskim, zarobki w Euro. Tel.: 608 283 373. GL-547

Go za Olzą
CIESZYŃ, Księgarnia Piastowska: wystawa „Portret - struktura - kraina” Bruno Michalika.
KSIAŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46: wystawa „Książnica Cieszyńska - Pierwsze dziesięciolecie”. Otwarte po-śr i pt: 10-18, so: 9-15.

Go na antenie
POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1 (cz, godz. 18.00), TVC 2 (pt, godz. 7.30).
POLSKIE AUDYCJE: UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyńciec 105,3 m, po-pt: 19.00-19.15, nie: 18.30-19.00.

Wystawy
TEATR CIESZYŃSKI - WIELKA GALERIA: do 5. 12. wystawa B. Kowalczyk, B. Szczuki, A. Papiły i D. Krygiel. Otwarte po-pt: 9-15.
SALA WYSTAWOWA MANESA, DK Karwinia: do 26. 11. jubileuszowa wystawa Oskara Pawłasa. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 14-18, nie: 10-16.

Atak zimy nie przerwał robót na placu budowy w Avion Shopping Parku w Ostrawie Zabrzegu. Fot. MARTYNA RADŁOWSKA-OBRSUNIK

Kupuj i baw się!

OSTRAWA (mro) - Jedno z największych w RC centrum handlowych - Avion Shopping Park w Ostrawie Zabrzegu - rozbudowuje się.
Właściciel centrum Inter IKEA Centre Group chce stworzyć w Ostrawie najciekawszą galerię mody młodzieżowej w regionie. Już w maju zostaną otwarte nowe sklepy „H&M”, „C&A” oraz inne przedstawicielstwa światowych marek. Kompleks około 70 sklepów w Zabrzegu jak magnes przyciąga kupujących nie tylko z Ostrawy, ale i z miejscowości oddalonych nawet o 100 km, co potwierdzają dane, które uzyskaliśmy od dyrektora Shopping Parku Pavla Hradce. W zeszłym roku centrum odwiedziło 5,3 mln gości, w tym roku oczekiwanych jest 6,3 mln klientów.
Od momentu otwarcia Shopping Parku w 2001 roku zainwestowano weń 2,350 mld koron. Inter „IKEA” Centre Group chce jeszcze zagospodarować tereny po drugiej stronie ulicy Rudnej, budując na nich obiekty kulturalno-sportowe, by w centrum mogły spędzać wolny czas całe rodziny.

Rowerem do huty

Dokończenie ze str. 1
Poza tym magistrala ma przyczynić się do zmniejszenia wypadków śmiertelnych, zwłaszcza na drodze I/11. Jadący po magistrali rowerzyści będą ją omijali. Według kalkulacji wstępnych odcinek „A” pomiędzy Trzyńcem i Jablonkowem kosztować będzie około 97 mln Kč, natomiast prowadzący z Trzyńca do Kocobędza odcinek „B” bez mała 50 milionów Kč.
Na razie opracowano projekty odcinków w Bystrzycy i Cz. Cieszynie. Ich budowa ruszy dopiero w przyszłym roku.

W Pradze po cieszyńsku

PRAGA (kor) - „Divertimento cieszyńskie” - taką nazwę nosi program, który przedstawia w środę w Pradze, o godz. 19.00 w klubie „U kurýra”, artyści związane z „Kawiarnią AVION, której nie ma...”. Swoje wiersze przeczyta poetka i założycielka AVION-u, **Renata Putzlacher**, która podzieli się z mieszkającymi w Pradze Polakami refleksjami z realizacji spektaklu muzycznego „Tešínské niebo - Cieszyńskie nebe”. Tworcy z „avionowskich” programów zaśpiewają natomiast aktorki **Małgorzata Pikus** i **Barbara Humel**.
Klub „U kurýra” znajduje się w dzielnicy Praga Míchle i jest miejscem spotkań kulturalnych praskich Polaków. Główną ich organizatorką jest **Barbara Sierszula**, redaktor naczelna „Kuriera Praskiego” i korespondentka dziennika „Rzeczpospolita”. W poprzednich programach zaprezentowały się „U kurýra” m.in. byłe aktorki Sceny Polskiej **Renata Worek-Drössler** i **Dagmar Foniok**.

TYTUŁ HONORIS CAUSA UNIwersYTETU OSTRAWskiego DLA Antoniego Furdala

OSTRAWA (mro) - Profesor Uniwersytetu Wroclawskiego i Opolskiego dr hab. **Antoni Furdal**, polonista i językoznawca, na wniosek ostrawskiej polonistki zostanie doctorem honoris causa Uniwersytetu Ostrawskiego.
Uroczyste nadanie tytułu A. Furdalowi przez rektora UO **Vladimíra Baara** odbędzie się 29 listopada o godz. 11.00 w auli uniwersyteckiej. Ten zaszczytny tytuł zostanie przyznany polskiemu naukowcowi za wybitne zasługi na polu rozwoju kontaktów między polskimi a czeskimi polonistykami.
- Profesor był m.in. inicjatorem powstania edycji „Studia Slavica”, w ramach której ukazało się już 8 tomów. Nie raz gościł ze swoimi wykładami w progach polonistyki ostrawskiej - powiedziała nam doc. **Janina Raclavska**, szef slawistyki UO. Potwierdziła też, że polonistka jako jeden z niewielu kierunków na UO jest uprawniona do nadawania tytułów profesorskich i prowadzi studia doktoranckie.
Profesor Antoni Furdal w swoim laudatio zajmie się tematem języków i kultury europejskiej.
Elektrotechnika na »Czarnej Łące«
OSTRAWA (mro) - 120 firm z branży elektrotechniki, energetyki, automatyzacji, regulacji i miar oraz elektroniki spotka się na trzydniowej, XI z kolei wystawie „Elektrotechnika 2004”, która dziś otwiera swoje podwoje w pawilonie A „Czarnej Łąki”.
Organizatorzy oczekują ponad 10 tys. zwiedzających nie tylko z regionu, ale i z krajów sąsiednich. Wystawie towarzyszyć będą konkursy oraz konferencje elektrotechników pn. „Projekcja - Montaż-Rewizja” (to dzisiaj) oraz „Bezpieczeństwo przeciwpożarowe instalacji elektrycznych” i „Współczesne trendy w oświetleniu” (jutro).

L. Cichoński w »Parniku«

OSTRAWA (jb) - Ostrawski klub „Parnik” to tradycyjna mekka dobrej muzyki. W programach klubowych wieczorów przeważają znane nazwiska artystów. Dużo jest koncertów jazzowych, ale nie tylko. W ubiegłą sobotę w „Parniku” odbył się występ międzynarodowej formacji „Visegrad Blues Band”, składającej się z muzyków z tzw. Czwórki Wyszehradzkiej - Czech, Polki, Słowacji i Węgier. Polską scenę muzyczną reprezentował znakomity wrocławski gitarzysta Leszek Cichoński i fortepianista Zbigniew Jakubek.
Na repertuar koncertu złożyły się standardy bluesowe, nie zabrakło też

jednak akcentów bardziej rockowych. Zespół w składzie: **Peter Lipa** - śpiew, **Ondřej Konrád** - harmonijka ustna, **Leszek Cichoński** - gitara, **Zbigniew Jakubek** - fortepian, **Egon Póka** - gitara basowa i **János Solti** - perkusja dał pokaz swoich sporych umiejętności. Duże wrażenie robiły utwory z repertuaru Jimiego Hendrixa, skądinał ulubieńca Leszka Cichońskiego („All Along The Watchtower” - pióra Boba Dylana i „Hey Joe”), świetnie wypadła też klasyka z teczeki Rolling Stones („Satisfaction”). Ostrawski koncert był częścią większej trasy koncertowej po Republice Czeskiej.

WIEDEŃSKI KONKURS LITERACKI IM. M. HŁASKI Tylko dla Polonii

WIEDEŃ (mro) - Klub Inteligencji Polskiej w Austrii oraz redakcja dwutygodnika pisma „Jupiter” ogłaszają III Konkurs Literacki na opowiadanie im. Marka Hłaski. **Jadwiga Hafner**, redaktor naczelna „Jupitera”, zaprasza do wzięcia udziału w konkursie pisarzy polonijnych, tzn. zamieszkałych poza granicami Polski.
Chętni do zmierzenia swych umiejętności pisarskich mogą do 30 kwietnia 2005 roku przysłać swoje opowiadania o objętości do 10 stron znormalizowanego maszynopisu pod adresem - Redakcja „Jupiter” Rabeng. 2/62/1, A - 1030 Wiedeń (Wien). Forma przesłania na dyskietce lub CD jest mile widziana, gdyż przewiduje się opublikowanie najlepszych prac. Autor powinien podpisać swój utwór hasłem, pseudonimem, którego wyjaśnienie powinno znajdować się w załączony i dołączony do opowiadania kopercie, również opatrzonej hasłem. Organizatorzy proszą, by w kopercie podać imię, nazwisko, adres, telefon, e-mail oraz krótką notkę biograficzną.
W konkursie będą przyznawane nagrody w zależności od zajętego miejsca od pierwszego do trzeciego adekwatnie w wysokości do tysiąca, sześciuset do trzystu euro. Wręczenie nagród odbędzie się w sali Wiedeńskiej Stacji PAN na uroczystej Gali Literackiej w październiku 2005 r.
Wszelkie pytania i wątpliwości można kierować pod nr telefonu 0431/7186886 lub adresem internetowym ckpvienna@hotmail.com.

Spotkanie z folklorem

W sobotę dnia 13 listopada odbyło się w Domu PZKO w Stonawie „Spotkanie z folklorem” zorganizowane przez MK PZKO. Wystąpiły na nim zespoły ludowe PSP w Karwinie – „Gizdy” i „Dziolchy i syny z kolonije”.

Na wstępie mgr Aleksandra Opiół przedstawiła historię Zaolzia, przybliżyła folklor zaolziański, a w szczególności nasz „dolański”, przedstawiła kilku twórców ludowych. Następnie na scenie zaprezentowała się uczennica stonawskiej polskiej szkoły Krysia Pękała, która została wyróżniona w lipcu na Międzynarodowym Konkursie Śpiewaczym im. Stanisława Hadyny w Koszęcinie. Po jej występie pojawili się przed publicznością rodzeństwo Joanna i Michał Rzeszutowie, którzy należą do najdłuższej działającej członków zespołu „Dziolchy i syny z kolonije”, mają na swym koncie udział w wielu konkursach śpiewaczych i szereg zdobytych nagród, a prywatnie pochodzą właśnie ze Stonawy. Następnie można było obejrzeć widowisko „Pójdźmy se zabawić i pośpiewać” w wykonaniu „Gizdów”, czyli dzieci z klas 1 – 5 karwińskiej szkoły. Wyliczanki, piosenki i historia o stonawskim utopcu towarzyszyły ich występowi.

Po „Gizdach” przedstawili się soliści oraz duety z zespołu „Dziolchy i syny z kolonije”, Adam Sikora, Jolanta Szwed oraz Tomasz Orehek,

Joanna i Michał Rzeszutowie. Później w wykonaniu całego zespołu zabrzmiała wiazanka piosenek górniczych. Dodam, że „Dziolchy i syny z kolonije” powstały w 1995 roku z inicjatywy pani dyrektor Jadwigi Palowskiej i pana nauczyciela Bronisława Bednarza w PSP Karwinie Nowym Mieście. Po połączeniu obu karwińskich szkół w 2003 roku zespół działa w szkole w Karwinie Frysztacie.

Na zakończenie „Spotkania z folklorem” przedstawili się laureaci Międzynarodowego Konkursu Śpiewaczego im. Stanisława Hadyny w Koszęcinie, przedszkolak Jasio Tomanek, Joanna Wierzgoń, Izabela Broda. Zespołom i solistom przygrywała kapela, w skład której wchodziła Bronisława Bednarz, Otokar Winkler, Adam Sikora i Jakub Tomanek. A ten bogaty w pieśni z całego regionu Zaolzia program przygotowali i wywyczyli z dziećmi pani dyrektor Jadwiga Palowska, pani nauczycielka Urszula Sikora oraz pan nauczyciel Bronisław Bednarz. Na ich ręce składa Zarząd MK PZKO w Stonawie jeszcze raz serdeczne podziękowania.

Stonawskim widzom popisy młodych śpiewaków bardzo się podobały, więc postanowiono nie poprzestać na jednym „Spotkaniu”, ale w przyszłym roku zorganizować podobną imprezę.

Mariola Nalewajka

Hyde Park

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Jeszcze do wyborów

Dzisiaj możemy już w czasie minionym powiedzieć, że wybory mamy za sobą. Bardzo uważnie śledziłem całą kampanię agitacji przedwyborczej na łamach Głosu Ludu, jak również wypowiedzi po wyborach do samorządu województwa morawo-śląskiego. Niektóre wypowiedzi serdecznie mnie ubawiły. Dla przykładu w opublikowanym na łamach naszej gazety z 4 listopada przyczynku pani Maryli Adamec, która nie może pogodzić się z kampanią przedwyborczą na rzecz pana Szymeczka. Pani Adamec stwierdza, że wcale go nie zna, nawet nigdy nie widziała go na oczu, a naklaniana jest do oddania głosu na niego. Jest demokracja, więc ona na niego nie odda swojego głosu.

Miała do tego prawo, tak – to właśnie jest demokracja. Jednak ja, będąc panią, Adamec nawet nie przynależałbym się do tego, że nie znam pana Szymeczka, oczywiście – chociażby z naszej gazety. Widocznie pani Adamec czyta Głos Ludu tylko okazjonalnie. Gdyby było odwrotnie to przynajmniej od czterech, a może od więcej lat można było się dowiadywać, ile wysiłku włożył właśnie pan Szymeczek, młody człowiek jakich obecnie nie uświadczysz, działając na rzecz odszkodowań dla naszych obywateli poszkodowanych przez trzecią rzeszę. Widocznie pani Adamec nie należy do grona właśnie tych poszkodowanych ani ich spadkobierców, bo gdyby było odwrotnie, to na pewno wiedziałaby, kto to taki ten Szymeczek.

Były głosy nawołujące do pójścia do urn wyborczych, były również takie, które otwarcie deklarowały niechęć do polityków, a tym samym jakby odradzały od pójścia do wyborów, co było największą bzdurą, a efekt jest taki, że tylko niespełna trzydzieści procent elektoratu postanowiło skorzystać ze swojego prawa i oddać swój głos.

Nasze społeczeństwo miało też kilku faworytów. Właśnie ci, którzy otrzymali najwięcej głosów preferencyjnych, nie zdobyli mandatów w samorządzie wojewódzkim. Kandydat, który za ČSSD otrzymał o połowę głosów preferencyjnych mniej, niż pan Szymeczek, znalazł się w

samorządzie województwa morawo-śląskiego, ale na pewno nie da nam ten wybór wice hetmana. Na niewiele też zdały się agitacje prezesa ZG PZKO i Ruchu Politycznego Wspólnota na rzecz pana Kusia, który otrzymał tylko 844 głosów preferencyjnych. Natomiast pan Szymeczek zdobył 1736 głosów preferencyjnych, pan Wantała 1569 a pani Rakowska 1249. To też ma swoją wymowę. Jeśli chodzi o wypowiedzi członka Rady Kongresu Polaków, pana Wawrzyńca Fójcika, w przyczynku ze soboty 13 listopada, to nie mogę wyjść z podziwu nad tym, jak krytykuje działanie tego gremium w związku z kampanią przedwyborczą do samorządu okręgowego lub Senatu w obwodach nr. 73, 74, 75. Jako członek Rady Kongresu Polaków jeśli nie jest zdolny dogadać się w tejże Radzie, to powinien przyjść do Rady Przedstawicieli i tam przedyskutować problem i przedstawić swoje wizje.

Jeśli zaś chodzi o jego propozycje powrotu do platformy znanej swego czasu pod nazwą 3x3, to radziłbym, żeby przypomnieli sobie, że tak wielki wysiłek, jaki wtedy został podjęty, spalił na panewce. Ruch Polityczny Wspólnota zdobył wówczas w wyborach do okręgu tylko 3,15 % głosów. A wice hetmana mieliśmy zupełnie z innej, nam bardziej przychylniej partii. Nawet w wyborach komunalnych w Karwinie Ruch ten nie zdobył ani jednego mandatu, a (tak samo, jak w wyborach do okręgu) na jego liście znajdowały się znane osobistości. Jeśli do wyborów tak, jak w Karwinie w ostatnich wyborach komunalnych, idzie tylko 23,47 % wyborców, to wynik musi, oczywiście, być taki, jaki jest. Przy takiej frekwencji, gdyby wszyscy Polacy zagłosowali w Karwinie na jedną partię, to moglibyśmy mieć nawet prezydenta miasta. Niestety, ani takiej partii nie mamy, ani nie jesteśmy zdolni zjednoczyć się, jak na przykład komuniści, a to wielka szkoda. Ma jednak obwód wyborczy nr 73 swojego senatora, Polaka, a to też napawa mnie dobrym uczuciem, chociaż w tym wypadku nie mam w tym najmniejszej заслуги poza tym, że trzymałem za niego kciuki.

Melchior Sikora

HOKEJOWY WEEKEND: STALOWNICY NA HUŚTAWCE ● ZWYCIĘSTWO ORŁOWEJ

Dzisiaj Sparta – Trzyniec

Hokeiści Stalowników Trzyniec kontynuują „sezon huśtawkowy”. W ubiegły piątek trzynicianie pokonali na własnym lodzie 3:2 Pardubice, w niedzielę zaś przegrali na wyjeździe 1:5 z Pilzнем. Dla gospodarzy to trzecia wygrana z rzędu przed własną publicznością. Piłkarskim wynikiem 1:0 zakończył się natomiast pojedynek w ostrawskiej ČEZ Arenie, gdzie Witkowiec ugrał się z Libercem. Spotkanie, jak sugeruje wynik, stało na bardzo przeciętnym poziomie. Bez rewelacji spisali się też pierwszoligowi hokeiści Hawierzowa. Podopieczni trenera Jiřego Režnara ulegli na wyjeździe drużynie Kadan 1:5. Ostre strzelanie zgotowali swoim kibicom drugoligowi gracze HC Orłowej, pokonując na własnych śnieżach 10:6 Szumperk. W Tipsport Ekstralidze na dzisiaj zaplanowano tylko jeden pojedynek. W meczu awansem 26. kolejki Trzyniec zaprezentuje się na lodzie lidera tabeli Sparty Praga.

TIPSPORT EKSTRALIGA

● PILZNO – TRZYNIEC 5:1 (3:0, 1:0, 1:1). Bramki: 5. J. Straka, 13. Cibák, 13. Mrázek, 31. Martin Straka, 56. Kudrna – 54. Vítek. Sędziował Minář. Kary – 4:7, bez wykorzystania. Widzów 5833. – W I tercji zafundowaliśmy sobie drzemkę i gospodarze w dosyć łatwy sposób zdobyli trzy bramki. Tak nie można grać, musimy być skoncentrowani od pierwszych minut – nie krył rozczarowania trener Trzyńca Pavel Marek. – Mój zespół wziął się w garść dopiero w drugiej odsłonie, Pilzno grało już jednak w dużym komfortie psychicznym – dodał Marek. W barwach gości zabrakło Richarda Krála, który w ostatnich meczach wrócił do łask trenerów. Trzynicianie rozpoczęli z wszystkimi formacjami, ale od drugiej tercji trenerzy zredukowali grę do trzech ataków. W wykonaniu Stalowników to już tradycyjny scenariusz, nie wszyscy napastnicy bowiem prezentują przyzwyczajoną formę. Najważniejsze minuty: 5. J. Straka po raz pierwszy pokonał Vojtku – 1:0; 13. aktywny J. Straka podał do Cibáka, który sytuacji sam na sam z trzynieckim bramkarzem nie marnuje – 2:0; 13. Mrázek w akrobatycznej pozycji przejął krążek od Pospíšila, Vojtek nie zdążył zareagować – 3:0; 31. z dystansu huknął Cartelli, krążek odbił się od tylniej bandy wprost pod nogi Martina Straki – 4:0; 54. po ładnej akcji trzynieckich „młodych wilków” Vítek (as. Martynek, Bordowski) strzelił honorowego gola; 56. Kudrna ustalił wynik dnia. (jb, M)

● WITKOWICE – LIBEREC 1:0 (1:0, 0:0, 0:0). Bramka: 7. Irgl. Sędziował Jevavý. Kary – 4:5, bez wykorzystania. Widzów 4653. W miarę atrakcyjnie grały obie drużyny tylko w pierw-

szej tercji. W pozostałej części meczu z lodowiska powiałła nuda. Trzy punkty zapewnił gospodarzom młodziutki Irgl, który w 7. minucie dopełnił formalności po akcji indywidualnej Semana. (jb)

Lokaty: 1. Sparta 55, 2. Zlin 50, 3. Kladno 42, 9. Witkowiec 31, 11. Trzyniec 28 pkt. DZIŚ: Sparta Praga – Trzyniec (17:00).

I LIGA

● KADAN – HAWIERZÓW 5:1 (2:0, 1:1, 2:0). Bramki: 7. i 53. Staněk, 8. Polanský, 32. Postl, 43. Kajer – 31. Říha. Sędziował Chlupáček. Kary – 2:4, wykorzystane 2:0. Widzów 520. Hawierzowianie zaliczyli w sobotę słaby występ. Gospodarze mieli częściej w posiadaniu krążek, lepiej kombinowali i zasłużenie sięgnęli po komplet punktów. W barwach gości na pochwały zasłużył tylko Lukáš Říha, który tradycyjnie siał największy popłoch w defensywie rywali. Pantery nastawiły się na kontry, w ich pozycjach dominował jednak chaos. Najważniejsze minuty: 7. Staněk otrzymał celne podanie od Stavenského – 1:0; 8. hawierzowscy obrońcy pozostawili bez asekuracji T. Polanského – 2:0; 31. L. Říha wykręślił moment nieuwagi kadeńskiej defensywy i strzałem z dystansu obniżył na 2:1; 32. na niebieskiej linii zagapił się Zdeněk i nie zdążył zatrzymać szarżującego Postla, bramkarz Mařík po raz trzeci wylawiał krążek z siatki – 3:1; 43. Tvrdek obsłużył Kajera – 4:1; 52. po strzale Prokopa (H) krążek zatańczył na linii bramkowej, obrońcy gospodarzy zdołali wybić go jednak w bezpieczne miejsce; 53. O. Staněk postawił kropkę nad i – 5:1. (jb, S)

● PISEK – S. OSTRAWA 0:3 (0:0, 0:0, 0:3). Bramki: 42. Janeček, 44. Holu-

ša, 44. Cech. Sędziował Skoupy. Kary – 2:4. Widzów 742.

Lokaty: 1. Ujście n. Labą 63, 2. Č. Budziejovice 61, 3. Chomutów 44, 7. S. Ostrawa 37, 11. Hawierzów 2 pkt. JUTRO: Hawierzów – Pisek (17:00).

II LIGA

● ORŁOWA – SZUMPERK 10:6 (4:2; 3; 4:1). Bramki dla gospodarzy: 3; 54. Dvořák, 17. i 58. Galgonek, 41, 58. Grygar, 4. Jaška, 5. Nevrlý, 21. Grimm, 35. Tatarčík. Sędziował Prokop. Kary – 5:5, wykorzystane 0; Widzów 500. Orłowianie potwierdzili dobrą formę z ostatnich kolejek i w niedzielę po ostrej wymianie ciosów pokonali na własnym stadionie Szumperk. – W drugiej tercji goście trochę drammatyzowali mecz, popełniliśm bówiem sporo niepotrzebnych błędów – stwierdził menedżer HCO Jaroslav Juchelka.

Lokaty: 1. T. Brno 41, 2. Prościejów 38, 3. Blansko 33, 4. Orłowa 33 pkt. JUTRO: Sztternberk – Orłowa (18:00). Opr. JANUSZ BITTMAN

I GAMBRINUS LIGA

Gdzie te chłopcy

Piłkarze Banika Ostrawa zremisowali w sobotę na Bazalach 2:2 z Drnovicami. Baník pod wodzą trenera Josefa Jarabinského jeszcze nie fetował zwycięstwa. Ostrawianie grali z impetem tylko w pierwszej połowie. W 7. minucie aktywnego Zavadila zmienił Zúbek i ostrawianie oddali w środku pola inicjatywę gościom. Po 14. kolece na czele I ligi nie doszło do zmiany. Nadal prowadzi Sparta Praga (3 pkt.), Baník plasuje się na 7. miejscu (18 pkt.).

● OSTRAWA – DRNOWICE 2:2 (2:0; 0:2). Bramki: 11. Pospěch, 37. Matušovič, 74. Holenda, 77. Vajda. Sędziował Adámek. Widzów 4493.

Zima pokrzyżowała plany piłkarzom

Nie odbyły się zaplanowane na weekend mecze w Mistrzostwach Okręgu Mistrzostwach Powiatu Karwińskiego. Z powodu fatalnych warunków atmosferycznych zrezygnowano z rozegrania awansem pierwszej w sensnej kolejki. Kibice nie doczekali się więc m.in. pojedynku pomiędzy Lokomotywą Piotrowice a Boguminem. – Już w piątek wieczorem wiadomo było, iż nie ma co liczyć na poprawę pogody. Zima pokrzyżowała nam plany – stwierdził kierownik Lokomotywy Piotrowice Bruno Kenc. Początek sezonu wiosennego w piątą najwyższej klasie piłkarskiej zaplanowano na 20 marca.

TABELA MISTRZOSTW OKRĘGU

1. Fulnek	15	36	35
2. Frensztat	15	34	38
3. P. Polom	15	30	21
4. Haj na Š.	15	26	30
5. Bohuslawice	15	25	21
6. Krnov	15	24	19
7. Rymarzów	15	23	25
8. W. Hosztice	15	20	23
9. Wracimów	15	18	23
10. Petrkowice	15	18	23
11. Bogumin	15	16	20
12. Lichnow	15	15	22
13. Bruntal	15	14	17
14. Mosty k. J.	15	14	20
15. L. Piotrowice	15	12	15
16. Dobra	15	9	12

MISTRZOSTWA POWIATU KARWIŃSKIEGO

1. Zlabocice	15	34	41
2. Sn Hawierzów	14	27	40
3. SKF Hawierzów	14	27	31
4. I. Piotrowice	14	26	31
5. Datynie D.	13	26	35
6. S. Pietward	14	23	22
7. L. Łąki	14	20	34
8. Bogumin B	14	19	33
9. Domaslawice	14	19	25
10. Cierlicko	14	18	27
11. G. Błędowice	13	18	28
12. B. Rychwałd	14	16	19
13. F. Orłowa	14	6	15
14. V. Bogumin	14	6	11
15. Sn Orłowa	15	5	9

NOWE BOISKO SPORTOWE W TRZYŃCU

Grać mogą wszyscy

Obok szkoły podstawowej im. Dany i Emila Zatopków przy ul. Jablonkowskiej w Trzyńcu w ubiegły piątek zostało otwarte nowe boisko. W uroczystości wzięli udział sekretarz generalny Czeskiego Związku Lekkoatletycznego František Fojt, dyrektorzy trzynieckich szkół podstawowych oraz przedstawiciele ratusza.

Z uwagi na to, że od początku istnienia szkoły działają w niej klasy sportowe o profilu lekkoatletycznym i piłkarskim, konieczna była budowa nowego boiska. Do jej realizacji dyrekcja szkoły wraz z gospodarzami miasta przystąpiła w połowie sier-

pnia. Płytę o rozmiarach 50 razy 30 m pokryła sztuczna nawierzchnia trawiasta trzeciej generacji. Boisko do piłki nożnej otoczone zostało bieżnią, którą udało się dokończyć z wyprzedzeniem.

– Z boiska korzystać mogą wszyscy chętni. Rozgrywane na nim będą m.in. mecze trzynieckiej ligi futbolu, a w ramach zaprawy zimowej zaplecze treningowe znajdą tu piłkarze trzecioligowego Futbolu Trzyniec – mówi dyrektor szkoły Karel Bieringer. – Żeby nie zniszczyli go wandalie, koniecznością będzie zatrudnienie dozorczy. (man)

Sport Polski

□ NA PÓLMETKU EKSTRAKLASY LIDEREM WISŁA KRAKÓW. Piłkarze Wisły Kraków pewnie zmierzają do obrony mistrzowskiego tytułu. Na półmetku rozgrywek ekstraklasy wiślacy mają osiem punktów przewagi nad drugą w tabeli Legią Warszawa i dziesięć nad Groclinem Grodzisk Wlkp. Czy ktoś powstrzyma „Białą Gwiazdę” w drodze po 10. mistrzowską koronę?

□ RUTKOWSKI: WYCZERPUJĄCE ZAJĘCIE. Mateusz Rutkowski obok Adama Małysza, Roberta Mateji i Wojciecha Skupnia znalazł się w kadrze na pierwsze zawody Pucharu Świata, które w najbliższy piątek odbędą się w fińskim Kuusamo. – Czuję się średnio. Nie przypuszczałem, że zbijanie wagi to tak wyczerpujące zajęcie – powiedział Rutkowski na łamach „Przeglądu Sportowego”. Mistrz świata juniorów stwierdził, że ma do nadrobienia zaległości treningowe. – Dlatego na skoczni jest nieco gorzej. Z dnia na dzień jest coraz ciężiej. Oddałem w St. Moritz ponad 20 skoków, ale to jeszcze nie jest to. Trzeba rze, że wszystko będzie w porządku – podkreślił Rutkowski.

□ KONTROWERSJE WOKÓŁ WALKI ZEGANA. Maciej Zegan (Hammer KnockOut Promotion) obronił w sobotę tytuł bokserskiego mistrza świata w wadze lekkiej organizacji WBF. W Strzelcach Opolskich pokonał przez nokaut Argentyńczyka Victora Claudio Martineta, jednak decydujący cios zadał nieczysto. Po obejrzeniu telewizyjnych powtórek sytuacji, po której Argentyńczyk padł na deski, okazało się, że nokautujący cios został zadany głową – czego nie było widać w ringu i na co nie zwrócił uwagi arbitra. (jb, PAP)